

ÕPPEKAVA

SISUKORD

ÜLDOSA	4
1. ABJA GÜMNAASIUMI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA	5
1.1. Visioon ja missioon.....	5
1.2. Kooli põhiväärtused	5
1.3. Kooli eripära	5
2. ABJA GÜMNAASIUMI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	7
2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid	7
2.2. Põhikooli õppe- ja kasvatuse sihiseade	8
2.3. Gümnaasiumi õppe- ja kasvatuse sihiseade	8
2.4. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes.....	9
3.1. Õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu põhimõtted.....	11
3.2. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	11
3.2.1. Õpilastes kujundatavad üldpädevused	12
3.3. Õpilastel kujundatavad üldpädevused lihtsustatud õppes	14
3.4. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	15
3.5. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad	16
1. Elukestev õpe ja karjääri kujundamine	16
2. Keskkond ja jätkusuutlik areng.....	16
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	16
4. Kultuuriline identiteet	17
5. Teabekeskond ja meediakasutus	17
6. Tehnoloogia ja innovatsioon.....	18
7. Tervis ja ohutus.....	18
8. Väärtused ja kõlblus.....	18
3.6. Üldpädevuste, lõimingu ja läbivate teemade kujundamist toetavad tegevused.....	19
4. ÕPPEKORRALDUS PÕHIKOO LIS	20
4.1. Õppe korraldamise alused ja viisid	20
4.2. Põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti.....	21
4.3. Vaba tunniressursi kasutamine põhikoolis.....	22
4.4. Valikainete ja võõrkeelte valik	23
4.5. Põhikooli lihtsustatud õppe tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	24
5. ÕPPEKORRALDUS GÜMNAASIUMIS	26
5.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted.....	26
5.2. Tunnijaotusplaan gümnaasiumis.....	27
5.3. Õppesuundade kirjeldused	30
6. ÕPILASE MITTEFORMAALÕPPES VÕI TEISES HARIDUSASUTUSES LÄBITUD ÕPINGUTE ARVESTAMISE ALUSED.....	33

6.1. Üldsätted	33
6.2. Õpitulemuste tõendamine ja hindamine.....	33
6.3. Arvestamise tingimused.....	34
6.4. Taotluse esitamine ja menetlemine	35
6.5. Õpingute arvestamine ja tulemuste dokumenteerimine	35
6.6. Otsuse vaidlustamine	36
7. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMINE.....	37
7.1. Liikluskasvatuse eesmärk ja korraldus	37
7.2. I kooliastme liikluskasvatus	37
7.3. II kooliastme liikluskasvatus.....	38
7.4. III kooliastme liikluskasvatus	39
7.5. IV kooliastme liikluskasvatus	40
7.6. Liikluskasvatuse kavandamine	41
8. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD.....	42
9. ÕPILASUURIMUSE VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS GÜMNAASIUMIS	44
9.1. Õpilasuurimus ja praktiline töö.....	44
9.2. Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamine ja juhendamine	45
9.3. Õpilasuurimuse ja praktilise töö vormistamine	46
9.4. Õpilasuurimuse ja praktilise töö esitamine ja hindamine	46
10. HINDAMISE KORRALDUS.....	48
10.1. Üldsätted	48
10.2. Hindamise eesmärk ja põhimõtted.....	48
10.3. Kujundav ehk õppimist toetav hindamine	49
10.4. Kokkuvõttev hindamine põhikoolis.....	50
10.5. Hindamise korraldus põhikoolis	51
10.5.1. Hindamismärked õppeinfosüsteemis	51
10.5.2. Hindamise korraldus gümnaasiumis	52
10.7. Järelevastamine ja järeltööd.....	52
10.8. Õpilase täiendav õppetöö ja järgmisse klassi üleviimine	53
10.9. Põhikooli lõpetamine	54
10.10. Gümnaasiumi lõpetamine	54
10.11. Hindamisest teavitamine	55
10.12. Hinde või hinnangu vaidlustamine	55
10.13. Uussisserändajate õppe ja hindamise korraldus.....	56
10.14. Õpilaste tunnustamise kord.....	57
11. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	62
11.1. Üldpõhimõtted	62
11.2. HEV õppe koordineerimine	62
11.3. Toe rakendamine põhikoolis.....	63

11.4. Õpilase arengu ja toe vajaduse dokumenteerimine.....	63
11.5. Õppenõustamine	64
11.6. Andeka ja erihuvidega õpilase toetamine	65
11.7. Individuaalne õppekava	65
11.8. Tugimeetmete tulemuslikkuse hindamine	66
12. KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDAMINE	67
13. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS	69
13.1. Gümnaasiumi lõpetamise tingimused	69
13.2. Õppesuunapõhine koolieksam	69
13.3. Õpilasuurimus või praktiline töö	70
13.4. Gümnaasiumi lõpetamine medaliga.....	70
14. ÕPILASTE JA NENDE SEADUSLIKE ESINDAJATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	70
14.1. Teavitamise põhimõtted.....	71
14.2. Õppetöö korraldusest teavitamine.....	71
14.3. Õpilase arengust ja õpitulemustest teavitamine	72
14.4. Õpilase ja seadusliku esindaja nõustamine	72
14.5. Edasiõppimisest ja karjäärivõimalustest teavitamine	73
15. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED.....	74
15.1. Õpetajate koostöö põhimõtted	74
15.2. Ainevaldkondade ja töörühmade koostöö.....	74
15.3. Õpetaja töö planeerimine	75
15.4. Ülekoolilise õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine	76
15.5. Õppekava arendamise alane koostöö	77
16. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	78
16.1. Õppekava uuendamise ja täiendamise põhimõtted	78
16.2. Õppekava muutmise algatamine	78
16.3. Õppekava muudatuste ettevalmistamine.....	79
16.4. Arvamuse küsimine	79
16.5. Õppekava kehtestamine	79
16.6. Õppekava avalikustamine	80

ÜLDOSA

- (1) Abja Gümnaasiumi õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- (2) Kooli õppekava koostamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, gümnaasiumi riiklikust õppekavast, kooli arengukavast ning teistest õppe- ja kasvatustegevust reguleerivatest õigusaktidest.
- (3) Kooli õppekava koostamisel ja arendamisel arvestatakse kooli ja piirkonna eripära, õpilaste vajadusi, koolipere ja kogukonna ootusi ning kooli käsutuses olevaid ressursse.
- (4) Kooli õppekava eesmärk on toetada iga õpilase arengut ning teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja üldpädevuste kujunemist, luues eeldused edasiseks õppimiseks, eneseteostuseks ja vastutustundlikuks toimetulekuks ühiskonnas.
- (5) Kooli õppekava koosneb üldosast ning põhikooli ainevaldkondade kavadest ja gümnaasiumi ainevaldkondade ning valikkursuste kavadest.
- (6) Kooli õppekava koostamisse ja arendamisse kaasatakse kooli töötajad, õpilased, õpilaste seaduslikud esindajad ning vajaduse korral teised kooli koostööpartnerid. Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.
- (7) Kooli õppekava kehtestab direktor pärast selle kohta arvamuse saamist õppenõukogult, hoolekogult ja õpilasesinduselt.
- (8) Abja Gümnaasiumi õppekava avalikustatakse kooli veebilehel.

1. ABJA GÜMNAASIUMI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

1.1. Visioon ja missioon

Visioon

Abja Gümnaasium loob igale õpilasele sobiva kasvu- ja õpikeskkonna.

Missioon

Abja Gümnaasium on turvalise õpi- ja töökeskkonnaga, traditsioone austav Mulgimaa kool.

1.2. Kooli põhiväärtused

Abja Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevus lähtub järgmistest põhiväärtustest:

Koostöö - kogukonnakoolina kaasame kooli tegevustesse õpilasi, töötajaid, lapsevanemaid, kogukonda ja koostööpartnereid.

Heaolu - loome turvalise ja toetava keskkonna, kus ollakse heasoovlikud, arvestavad, mõistvad ja märkavad.

Areng - oleme avatud ühiskonnas toimuvatele muutustele ja uuendustele, toetame õppimist ja enesearengut ning tunneme ja austame oma rahva ja kodupiirkonna kultuuri.

Keskkond - kujundame keskkonnateadlikku mõtteviisi ning väärtustame tervist, tervislikke eluviise ja jätkusuutlikku arengut.

Ettevõtlikkus - toetame ennastjuhtiva, algatusvõimelise ja vastutustundliku õppija kujunemist.

1.3. Kooli eripära

Abja Gümnaasium on Mulgimaa südames tegutsev kogukonnakool, mille õppe- ja kasvatustegevuses väärtustatakse piirkonna kultuuripärandit, mulgi keelt ja kultuuri ning paikkondlikku identiteeti.

Kooli eripära väljendub õppeainete ja ainevaldkondade lõimimises, mulgi keelt ja kultuuri tutvustavates õppetegevustes, koostöös kohaliku kogukonna ja partneritega ning õppetööd toetavates projektides ja kooliüritustes.

Õppe- ja kasvatustegevuses pööratakse tähelepanu üldpädevuste kujundamisele, õpilaste ettevõtlikkuse ja enastjuhtiva õppimise toetamisele, liikumisele ja heaolule ning turvalise ja kaasava koolikeskkonna kujundamisele.

Gümnaasiumiastmes toetavad kooli eripära meedia-majanduse õppesuund ja sisekaitse õppesuund.

Kool osaleb oma õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamist toetavates programmides ja võrgustikes, sealhulgas Liikuma Kutsuva Kooli ja KiVa programmis.

2. ABJA GÜMNAASIUMI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

(1) Abja Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada iga õpilase terviklikku arengut ning kujundada teadmised, oskused, väärtushoiakud ja pädevused, mis võimaldavad tal jätkata õpinguid, tulla toime muutuvast ühiskonnas ning kujuneda vastutustundlikuks ja ennastjuhtivaks inimeseks.

(2) Kooli õppe- ja kasvatustegevuses:

1. luuakse tingimused kvaliteetse põhi- ja üldkeskhariduse omandamiseks;
2. toetatakse iga õpilase võimetekohast ja individuaalset arengut;
3. kujundatakse õpilaste õpihuvi, õpioskusi, enesejuhtimis- ja koostööoskusi ning vastutust oma õppimise eest;
4. toetatakse üld-, kooliastme- ja valdkonnapädevuste kujunemist ning riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste saavutamist;
5. luuakse turvaline, kaasav, õppimist toetav ja arengut soodustav õppekeskkond;
6. väärtustatakse eesti keelt ja kultuuri ning Mulgimaa kultuuripärandit ja paikkondlikku identiteeti;
7. arendatakse koostööd õpilaste, vanemate, koolitöötajate, kogukonna ja koostööpartnerite vahel;
8. toetatakse õpilase teadlike haridus- ja karjäärivalikute kujunemist;
9. gümnaasiumiastmes võimaldatakse õpilasel kujundada oma õpiteed meedia-majanduse ja sisekaitse õppesuuna kaudu.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusena on kooli lõpetanud õpilane omandanud riiklikes õppekavades kirjeldatud üldpädevused, kooliastmes taotletavad pädevused ja ainevaldkonna pädevused ning saavutanud nõutavad õpitulemused.

(4) Teadmiste, oskuste ja väärtushoiakute kujunemist toetavad kogu kooli õppe- ja kasvatustegevus, õpilase aktiivne osalus õppeprotsessis, kodu ja kooli koostöö ning õpilast ümbritsev õpi- ja elukeskkond.

2.2. Põhikooli õppe ja kasvatuse sihiseade

(1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada õpilase eakohast tunnetuslikku, kõlbelist, füüsilist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tervikliku maailmapildi kujunemist.

(2) Põhikoolis luuakse õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihuvi ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise, teadmiste ja tahtemaduste, loova eneseväljenduse ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(3) Põhikool toetab õpilase kujunemist loovaks, mitmekülgseks ja vastutustundlikuks isiksuseks, kes:

1. mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja vastutab oma valikute ning tegude tagajärgede eest;
2. väärtustab ennast, teisi inimesi, oma kodukohta, eesti keelt ja kultuuri ning kultuurilist mitmekesisust;
3. tunneb oma huvisid, võimeid ja arenguvajadusi;
4. oskab õppida, teha koostööd ning oma tegevust kavandada ja hinnata;
5. on valmis jätkama õpinguid järgmisel haridustasemel ja osalema elukestvas õppes;
6. mõistab oma tulevasi rolle perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(4) Põhikooli lõpetanud õpilane on saavutanud põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemused ja pädevused.

2.3. Gümnaasiumi õppe ja kasvatuse sihiseade

(1) Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada õpilase kujunemist iseseisvaks, ennastjuhtivaks, loovaks, sotsiaalselt küpseks ja vastutustundlikuks inimeseks ning luua talle tingimused oma huvide, võimete ja tulevikuplaanide teadvustamiseks.

(2) Gümnaasium toetab õpilast teadmiste, oskuste ja väärtushoiakute omandamisel, mis võimaldavad tal jätkata õpinguid kõrgkoolis või kutseõppes, siseneda tööellu ning osaleda aktiivselt ühiskonnaelus.

(3) Gümnaasiumi lõpetanud õpilane:

1. oskab seada eesmärged, kavandada ja juhtida oma õppimist ning hinnata oma arengut;
2. tunneb oma võimeid, huvisid ja arenguvajadusi ning oskab teha teadlikke haridus- ja karjäärivalikuid;
3. oskab iseseisvalt ja koostöös teistega lahendada probleeme ning teha põhjendatud otsuseid;
4. on kujundanud oma maailmapildi ja väärtushoiakud ning suhtub avatult inimeste ja kultuuride mitmekesisusse;
5. väärtustab eesti keelt, kultuuri ja oma kodupiirkonna kultuuripärandit;
6. tegutseb vastutustundliku kodanikuna ning mõistab oma rolli ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse kujundamisel;
7. on valmis jätkama õpinguid, osalema tööelus ja elukestvas õppes.

(4) Gümnaasiumi lõpetanud õpilane on saavutanud gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemused ja pädevused.

2.4. Põhikooli sihiseade lihtsustatud õppes

(1) Lihtsustatud õppe korraldamisel lähtutakse põhikooli riiklikus õppekavas ja põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud eesmärkidest ning arvestatakse iga õpilase individuaalseid arenguvajadusi.

(2) Lihtsustatud õppe eesmärk on toetada õpilase arengut ja võimalikult iseseisvat toimetulekut, kujundades tema võimetele vastavaid teadmisi, praktilisi oskusi, sotsiaalseid oskusi ja väärtushoiakuid.

(3) Õppe korraldamisel lähtutakse õpilase arengutasemest, võimetest ja hariduslikest erivajadustest ning rakendatakse talle sobivaid pedagoogilisi ja eripedagoogilisi meetodeid ning vajalikku tuge.

(4) Õpilase arengu ja toe vajaduse jälgimiseks ning rakendatud meetmete tulemuslikkuse hindamiseks dokumenteeritakse tema individuaalset arengut koolis kehtiva korra ja õigusaktide kohaselt. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava.

(5) Õppe sisu ja korraldus on suunatud eelkõige praktiliste teadmiste ja oskuste omandamisele. Õppes kasutatakse õpilase arengutasemele sobivaid praktilisi, näitlikke ja aktiivõppe meetodeid.

(6) Õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilase oskust õppida jõukohasel viisil, teha koostööd eakaaslaste ja täiskasvanutega, kavandada oma tegevust ning võimaluste piires hinnata ja kohandada oma käitumist ja õppimist.

(7) Väärtuskasvatuses toetatakse õpilase kujunemist vastutustundlikuks inimeseks, kes arvestab teistega, järgib ühiskonnas kokkulepitud väärtusi ja norme ning mõistab oma tegude tagajärgi.

(8) Lihtsustatud õppe lõpetanud õpilane väärtustab praktilist tegevust, on oma võimete kohaselt valmis jätkama õpinguid ning tuleb võimalikult iseseisvalt toime igapäevaelus, perekonnas, ühiskonnas ja võimetekohases tööelus.

(9) Õpilase arengu toetamisel teevad koostööd õpilane, õpetajad, tugispetsialistid ja vanem. Vajaduse korral kaasatakse kooliväliseid spetsialiste ja teisi koostööpartnereid.

3. LÕIMING, ÜLDPÄDEVUSED JA LÄBIVAD TEEMAD

3.1. Õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu põhimõtted

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist ning võimaldab seostada õpitut varasemate teadmiste, igapäevaelu, teiste õppeainete ja ümbritseva keskkonnaga.

(2) Lõimingut kavandatakse õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel nii õpetaja töö kavandamise kui ka kooli üldtööplaani tasandil. Õpetajad teevad koostööd õppeainete ja ainevaldkondade vaheliste seoste kavandamisel ning lõimitud õppetegevuste korraldamisel.

(3) Valdkonnasisene lõiming toimub ühe ainevaldkonna õppeainete vahel, sidudes ühiseid teadmisi, mõisteid, oskusi, õppesisu ja õpitulemusi.

(4) Valdkondadeülene lõiming toimub erinevate ainevaldkondade koostöös, sidudes õppeaineid ühiste teemade, probleemide, õpitulemuste ja üldpädevuste kaudu.

(5) Lõimingut rakendatakse eelkõige:

1. lõimitud õppeülesannete ja projektide kaudu;
2. aineülese ja ainetevahelise koostöö kaudu;
3. probleem- ja uurimispõhise õppe kaudu;
4. loov-, uurimis- ja praktiliste tööde kaudu;
5. õppekäikude, õuesõppe ja muu väljaspool kooli toimuva õppetegevuse kaudu;
6. kooliürituste, ainepäevade, teemanädalate ja projektide kaudu;
7. koostöös kohaliku kogukonna, ettevõtete, kultuuri- ja haridusasutuste ning teiste partneritega.

(6) Lõimingu kavandamisel arvestatakse õpilaste vanust, võimeid, huve ja arenguvajadusi ning Abja Gümnaasiumi kui Mulgimaa kooli eripära.

3.2. Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

(1) Abja Gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse oluline eesmärk on toetada õpilaste üldpädevuste kujunemist. Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis kujunevad kogu kooli õppe- ja kasvatustegevuse ning kooli- ja tunnivälise tegevuse kaudu.

(2) Üldpädevuste kujunemist toetatakse kõigis õppeainetes, kooli ühistegevustes, õppekäikudel, projektides, huvitegevuses ning koostöös kodu ja kogukonnaga.

(3) Üldpädevuste kujundamisel:

1. seostatakse õpitut õpilase igapäevaelu, varasemate teadmiste ja kogemustega;
2. arvestatakse õpilase vanust, võimeid, huve ja arenguvajadusi;
3. kasutatakse erinevaid õppemeetodeid ja õppevorme;
4. toetatakse õpilase aktiivset osalemist, iseseisvust ja vastutust;
5. võimaldatakse õpilasel oma tegevust kavandada, ellu viia, analüüsida ja hinnata;
6. kujundatakse üldpädevusi õppeainete, lõimingu ja läbivate teemade kaudu;
7. tehakse üldpädevuste kujundamisel koostööd õpetajate, õpilaste, vanemate ja teiste koostööpartneritega.

3.2.1. Õpilastes kujundatavad üldpädevused

1. Kultuuri- ja väärtuspädevus - õpilane väärtustab ennast, teisi inimesi, eesti keelt ja kultuuri ning oma kodukoha ja Mulgimaa kultuuripärandit. Ta mõistab erinevate väärtuste ja maailmavaadete olemasolu, suhtub teistesse inimestesse lugupidavalt ning teadvustab oma väärtushinnanguid ja nende mõju oma käitumisele.

Abja Gümnaasiumis toetavad kultuuri- ja väärtuspädevuse kujunemist muu hulgas Mulgimaa kultuuri ja ajaloo käsitlemine, kooli traditsioonid, kultuurisündmused, ühistegevused ning koostöö kohaliku kogukonnaga.

2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - õpilane oskab teha koostööd, arvestada teiste inimestega, järgida ühiseid kokkuleppeid ja võtta vastutust oma tegude eest. Ta mõistab oma õigusi ja kohustusi ning osaleb võimaluse korral aktiivselt kooli, kodukoha ja ühiskonna elus.

Abja Gümnaasiumis toetavad pädevuse kujunemist õpilasesinduse tegevus, ühised projektid, kooli traditsioonid, kogukonnategevus ning koostöö kohalike asutuste ja organisatsioonidega.

3. Enesemääratluspädevus - õpilane tunneb oma tugevusi, huve ja arenguvajadusi, oskab hinnata oma võimeid ning kavandada oma tegevust. Ta vastutab oma käitumise eest, oskab lahendada igapäevaseid suhtlemisolukordi ning väärtustab vaimset ja füüsilist tervist.

Pädevuse kujunemist toetavad eneseanalüüs, arenguveestlused, eesmärgistatud õppimine, liikumis- ja terviseteemalised tegevused ning turvalise koolikeskkonna kujundamine.

4. Õpipädevus - õpilane oskab õppimist kavandada, sobivaid õppimisviise valida, vajalikku teavet leida ja kasutada ning hinnata oma õppimist ja arengut. Ta seostab uusi teadmisi varem õpituga ning rakendab õpitut erinevates olukordades.

Abja Gümnaasiumis toetatakse õpipädevust uurimusliku ja probleemipõhise õppe, projektõppe, iseseisva töö, rühmatöö, praktiliste ülesannete ning õpilase eneseanalüüsi kaudu.

5. Suhtluspädevus - õpilane väljendab ennast selgelt, asjakohaselt ja lugupidavalt, oskab kuulata ja mõista teisi ning põhjendada oma seisukohti. Ta oskab kasutada erinevaid suulise ja kirjaliku suhtluse viise ning mõistab meedia ja digitaalse suhtluse mõju.

Abja Gümnaasiumis toetavad suhtluspädevuse kujunemist arutelud, esinemised, rühmatööd, kirjalikud tööd, meediaga seotud ülesanded ning gümnaasiumiastme meedia-majanduse õppesuund.

6. Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - õpilane oskab kasutada matemaatilisi ja loodusteaduslikke teadmisi ning sobivaid tehnoloogilisi vahendeid igapäevaelus ja probleemide lahendamisel. Ta oskab teha andmetele ja tõenditele tuginevaid järeldusi ning mõistab inimese, looduse ja tehnoloogia seoseid.

Pädevuse kujunemist toetavad matemaatika- ja loodusainete praktiline õpe, uurimuslikud ülesanded, õuesõpe, projektid ning digitehnoloogia kasutamine.

7. Ettevõtlikkuspädevus - õpilane oskab märgata võimalusi ja probleeme, seada eesmärged, kavandada tegevusi ning oma ideid ellu viia. Ta on algatusvõimeline, oskab teha koostööd ja vastutab oma tegevuse tulemuste eest.

Abja Gümnaasiumis toetavad ettevõtlikkuspädevuse kujunemist projektid, õpilasalgatused, praktilised tööd, ettevõtlusega seotud tegevused, kogukonnaprojektid ning meedia-majanduse õppesuund.

8. Digipädevus - õpilane kasutab digitehnoloogiat eesmärgipäraselt, kriitiliselt, turvaliselt ja vastutustundlikult. Ta oskab leida, hinnata, töödelda ja esitada teavet, luua digitaalset sisu ning kasutada digivahendeid õppimiseks, suhtlemiseks ja probleemide lahendamiseks.

Digipädevuse arendamine toimub Abja Gümnaasiumis kõigis õppeainetes ning kooli õppe- ja kasvatustegevustes vastavalt kooli digipädevuse arendamise kavale.

Digipädevuse kujundamisel pööratakse tähelepanu:

1. info otsimisele, hindamisele ja kasutamisele;
2. digitaalse sisu loomisele ja esitamisele;
3. digivahendite kasutamisele õppimisel ja probleemide lahendamisel;
4. suhtlemisele ja koostööle digikeskkonnas;
5. digiturvalisusele, privaatsusele ja isikuandmete kaitsele;
6. autoriõigusele ja vastutustundlikule käitumisele digikeskkonnas.

Digipädevuse kujunemist toetavad koolis pakutavad informaatika, info- ja kommunikatsiooni tehnoloogia, küberkaitse ja muud digitehnoloogiaga seotud õppeained ning tegevused.

3.3. Õpilastes kujundatavad üldpädevused lihtsustatud õppes

Lihtsustatud õppes kujundatakse õpilaste üldpädevusi, arvestades nende individuaalseid arenguvajadusi, võimeid ja õppes rakendatavat tuge.

1. Kultuuri- ja väärtuspädevus - õpilane väärtustab ennast, oma keelt ja kultuuri ning teisi inimesi ja kultuure. Ta tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning mõistab oma tegude tagajärgi.

2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - õpilane oskab järgida kokkuleppeid ja ühise elu reegleid, arvestada teiste inimestega ning tegutseda oma võimaluste piires aktiivse ja vastutustundliku kooli- ja kogukonnaliikmena.

3. Enesemääratluspädevus - õpilane tunneb ja väärtustab iseennast, oskab hinnata oma võimeid ja toimetulekut ning juhib oma käitumist erinevates olukordades. Ta väärtustab tervislikku eluviisi.

4. Õpipädevus - õpilane õpib vastavalt oma võimetele, planeerib oma tegevust, järgib kokkulepitud töökorraldust ning kasutab sobivaid õppimis- ja abivahendeid.

5. Suhtluspädevus - õpilane suhtleb olukorda ja suhtluspartnerit arvestades, väljendab oma soove ja seisukohti, osaleb arutelus ning kasutab igapäevaseks toimetulekuks vajalikul tasemel suulist, kirjalikku ja digitaalset suhtlust.

6. Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - õpilane kasutab omandatud teadmisi ja oskusi igapäevaste probleemide lahendamisel, mõistab inimese ja keskkonna seoseid ning kasutab sobivaid vahendeid.

7. Ettevõtlikkuspädevus - õpilane on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd, püstitab jõukohaseid eesmärke, püüab neid saavutada ning võtab vastutuse oma tegude eest.

8. Digipädevus - õpilane kasutab digivahendeid eesmärgipäraselt ja turvaliselt, otsib ja kasutab infot, tunneb oma igapäevases õppetöös vajalikke programme ja digikeskkondi ning järgib digikeskkonnas kokkulepitud väärtusi ja käitumisreegleid.

3.4. Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Läbivad teemad toetavad üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist ning aitavad seostada õppeainetes käsitletavat õpilase igapäevaelu, ühiskonna arengu ja teda ümbritseva keskkonnaga.

Läbivaid teemasid käsitletakse:

1. õppekeskkonna kujundamisel;
2. aineõppes ja ainevaldkondade koostöös;
3. valikainete ja -kursuste kaudu;
4. loov-, uurimis- ja praktilistes töödes;
5. klassi- ja koolivälises õppetegevuses;
6. kooli projektides ja üritustel;
7. koostöös kohaliku kogukonna, ettevõtete, kultuuri- ja haridusasutuste ning teiste partneritega.

Läbivate teemade käsitlemisel arvestatakse õpilaste vanust, arengutaset, huve ja vajadusi ning Abja Gümnaasiumi väärtusi ja eripära.

3.5. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavad läbivad teemad

1. Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

Läbiva teema eesmärk on toetada õpilase kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks, kes väärtustab õppimist, tunneb oma huve ja võimeid ning oskab teha teadlikke haridus- ja karjäärivalikuid.

Teemat käsitletakse õppeainetes, klassijuhatajatöös, karjääriõppes, õppekäikudel, projektides, külalistundides ning koostöös kõrgkoolide, kutseõppeasutuste, ettevõtete ja teiste partneritega.

Gümnaasiumiastmes toetavad karjääri kujundamist õppesuunad ja valikkursused, mis võimaldavad õpilasel siduda õpinguid oma huvide ja tulevikuplaanidega.

2. Keskkond ja jätkusuutlik areng

Läbiva teema eesmärk on kujundada keskkonnateadlik ja vastutustundlik inimene, kes mõistab inimese ja looduskeskkonna seoseid, väärtustab elukeskkonda ning teeb säästvaid valikuid.

Teemat käsitletakse loodus- ja sotsiaالainetes, praktilises tegevuses, õuesõppes, projektides, õppekäikudel ning kooli igapäevases keskkonnakorralduses.

Õpilasi suunatakse märkama ja lahendama kodu-, kooli- ja kogukonna keskkonnaga seotud küsimusi ning väärtustama tervislikku ja jätkusuutlikku eluviisi.

3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Läbiva teema eesmärk on toetada õpilase kujunemist aktiivseks, algatusvõimeliseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks.

Teemat käsitletakse õppeainetes, projektides, õpilasesinduse tegevuses, kooliürituste korraldamisel, vabatahtlikus tegevuses ning koostöös kohaliku kogukonna, ettevõtete ja teiste partneritega.

Õpilastele luuakse võimalusi algatada ja ellu viia ideid, teha koostööd, lahendada probleeme ning võtta vastutus oma tegevuse ja tulemuste eest.

Gümnaasiumiastmes toetavad ettevõtlikkuse kujunemist muu hulgas meedia-majanduse õppesuund ja praktilise suunitlusega õpitegevused.

4. Kultuuriline identiteet

Läbiva teema eesmärk on toetada õpilase kultuurilise identiteedi kujunemist ning väärtustada eesti keelt, kultuuri, kohalikke traditsioone ja Mulgimaa kultuuripärandit.

Õpilasi suunatakse tundma ja väärtustama oma kodukohta, selle ajalugu, keelt, kultuuri ja inimesi ning mõistma kultuurilist mitmekesisust.

Teemat käsitletakse eri õppeainetes, mulgi keelt ja kultuuri tutvustavates õppetegevustes, kooli traditsioonides, kultuurisündmustel, projektides, õppekäikudel ning koostöös kohaliku kogukonna ja kultuuriasutustega.

5. Teabekeskkond ja meediakasutus

Läbiva teema eesmärk on kujundada õpilane teadlikuks, kriitiliselt mõtlevaks ja vastutustundlikuks meediakasutajaks, kes oskab hinnata teabe usaldusväärsust, kasutada erinevaid teabeallikaid ning luua kvaliteetset meediasisu.

Teemat käsitletakse kõigis õppeainetes, pöörates tähelepanu info otsimisele, allikakriitikale, autoriõigusele, teabe töötlemisele ja esitamisele ning turvalisele suhtlemisele digikeskkonnas.

Gümnaasiumiastmes toetab teema eesmärkide saavutamist meedia-majanduse õppesuund, mille kaudu arendatakse muu hulgas meediakirjaoskust, sisuloome- ja analüüsioskust ning teadlikku meediakasutust.

6. Tehnoloogia ja innovatsioon

Läbiva teema eesmärk on kujundada õpilane, kes kasutab tehnoloogiat eesmärgipäraselt ning on valmis õppima ja kohanema kiiresti muutuvates tehnoloogilistes elu-, õpi- ja töökeskkondades.

Tehnoloogia ja innovatsiooni teemat käsitletakse kõigis õppeainetes, kasutades õppe- ja probleemilahenduses sobivaid digivahendeid ning tänapäevaseid õppemeetodeid.

Õpilasi suunatakse kasutama tehnoloogiat loovalt ja vastutustundlikult ning mõistma nii tehnoloogia võimalusi kui ka sellega seotud riske.

Gümnaasiumiastmes toetavad teema eesmärged informaatika, IKT, küberkaitse ja teiste tehnoloogiaga seotud õppeainete ning tegevuste võimalused.

7. Tervis ja ohutus

Läbiva teema eesmärk on toetada õpilase vaimset, emotsionaalset, sotsiaalset ja füüsilist heaolu ning kujundada oskus käituda tervislikult, turvaliselt ja vastutustundlikult.

Teemat käsitletakse õppeainetes, liikumis- ja sporditegevustes, klassijuhatajatöös, ennetustegevustes ning kooli igapäevaelus.

Õpilasi suunatakse väärtustama tervislikke eluviise, liikuma regulaarselt, ennetama ohte, hoidma vaimset heaolu ning oskama ohuolukorras tegutseda.

Kool toetab teema eesmärkide saavutamist muu hulgas Liikuma Kutsuva Kooli ja KiVa tegevustes.

8. Väärtused ja kõlblus

Läbiva teema eesmärk on toetada õpilase kujunemist vastutustundlikuks ja eetiliseks inimeseks, kes tunneb ja väärtustab ausust, hoolivust, õiglust, inimväärikust, lugupidamist ja vastutust.

Teemat käsitletakse kõikides õppeainetes ja kogu koolielus. Õpilastele luuakse võimalusi arutleda väärtuste ja eetiliste küsimuste üle, kujundada oma seisukohti, kuulata erinevaid arvamusi ning hinnata oma käitumist ja valikuid.

Väärtuskasvatuse aluseks on Abja Gümnaasiumi põhiväärtused ning turvalise, hooliva ja koostöise koolikultuuri kujundamine.

3.6. Üldpädevuste, lõimingu ja läbivate teemade kujundamist toetavad tegevused

Abja Gümnaasiumis toetavad üldpädevuste kujunemist, lõimingut ja läbivate teemade käsitlemist:

1. koolisisesed õppe- ja projektipäevad;
2. õppekäigud, õuesõpe ja praktilised õpitegevused;
3. ainepäevad, teemanädalad ja ülekoolilised projektid;
4. avatud tunnid ja õpetajate koostöö;
5. kooli traditsioonilised üritused ja kogukonnategevused;
6. õpilaste uurimis-, loov- ja praktilised tööd;
7. õpilasesinduse ja õpilaste algatused;
8. koostöö kohaliku kogukonna, ettevõtete, kultuuri- ja haridusasutustega;
9. kooli ajaloo, traditsioonide ja oluliste inimeste pärandi jäädvustamine.

Õppekava rakendamist toetavad konkreetse õppeaasta tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis.

4. ÕPPEKORRALDUS PÕHIKOO LIS

4.1. Õppe korraldamise alused ja viisid

(1) Teadmiste, oskuste ja väärtushoiakute omandamine ning arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatustegevuse, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elu- ja õpikeskkonna koostoimes.

(2) Õppe korraldamisel lähtutakse õpilase arenguvajadustest, kooli õppekavas seatud eesmärkidest ja õpitulemustest ning kasutatakse eakohaseid ja mitmekesiseid õppemeetodeid ja õppevorme.

(3) I kooliastmes rakendatakse üldõppe ja aineõppe kombineeritud õppeviisi. Õppe kavandamisel seostatakse erinevate õppeainete sisu ning arvestatakse õpilaste ealiste ja arenguliste eripäradega.

(4) II–IV kooliastmes kasutatakse mitmekesiseid õppeviise ja -vorme, mis toetavad õpilase iseseisvust, aktiivset osalemist ja vastutust oma õppimise eest. Õppes kasutatakse muu hulgas individuaalset, paaris- ja rühmatööd, projektõpet, uurimuslikku õpet, probleemõpet, praktilisi ülesandeid, arutelusid ja õppekäike. Õppeainete vahelise lõimingu kaudu seostatakse õpitut teiste õppeainete ning igapäevaeluga.

(5) Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, mis on suunatud teadmiste, oskuste ja pädevuste omandamisele ning toetab õpitulemuste saavutamist. Juhendatud õpe võib toimuda näiteks õppetunni, individuaaltunni, konsultatsiooni, e-õppe või õppekäiguna.

(6) Õpet võib korraldada väljaspool kooli ruume, sealhulgas kooliõues ja looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja teistes asutustes ning virtuaalses õppekeskkonnas.

(7) Õppetöö on põhikooli 1.–9. klassis korraldatud trimestritena ning gümnaasiumis kursustena. Tehnoloogia valdkonna ainetunnid toimuvad 4.–9. klassis 35 õppetunnist koosnevate kursustena.

(8) Õppeperioodi alguses teavitatakse õpilasi õppeinfosüsteemi kaudu õppeperioodi peamistest teemadest, kavandatud õpitulemustest, hindamise põhimõtetest ja kriteeriumidest, vajalikest õppevahenditest ning olulisematest planeeritavatest õppe- ja kooliüritustest.

(9) Õppe korraldamisel kasutatakse vajaduse korral paindlikke õppevorme, mis võimaldavad arvestada õpilaste erinevaid võimeid, vajadusi ja õppimise tempot ning toetada iga õpilase arengut.

(10) 1.–3. klassis õpetatakse kunsti ja tööõpetust lõimituna ühe õppeainena.

(11) 2.–3. klassis õpetatakse loodus- ja inimeseõpetust lõimituna ühe õppeainena.

(12) Tehnoloogia valdkonna õppeainete korraldamisel vahetuvad õppegrupid vastavalt koolis kehtestatud korraldusele.

(13) Ujumise algõpetus toimub I kooliastmes kehalise kasvatuse tundide raames.

(14) Digipädevust arendatakse lõimituna kõikides õppeainetes vastavalt kooli õpilaste digipädevuse arendamise kavale.

4.2. Põhikooli tunnijaotusplaani õppeainete ja klassiti

Tunnijaotusplaani koostamise aluseks on põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslike õppetundide arv kooliastmete kaupa:

	1	2	3	I KA	4	5	6	II KA	7	8	9	III KA
Eesti keel	6	7	6	19	5	3	3	11	2	2	3	7
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
A-võõrkeel (inglise keel)			3	3	3	3	3	9	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene või rootsi keel)						1	2	3	3	3	3	9
Matemaatika	4	4	4	12	5	5	5	15	5	4	4	13
Loodus- ja inimeseõpetus		2	2	4								
Loodusõpetus	1			1	2	2	3	7	2			2
Geograafia									1	2	2	5
Bioloogia									1	2	2	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2	2	4
Inimeseõpetus						1	1	2	1	1		2
Ajalugu						2	2	4	2	2	2	6
Ühiskonnaõpetus							1	1			2	2
Kunst ja tööõpetus	3	3	3	9								
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogia					2	2	2	6	2	2	1	5
Kunst					1	1	1	3	1	1	1	3
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Kehaline kasvatus	3	3	3	9	3	3	2	8	2	2	2	6
Nädalakoormus	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94
Vaba tunniressurss	1	2	2	5	2	2	2	6	2	1	0	3

Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94
---------------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

4.3. Vaba tunniressursi kasutamine põhikoolis

Vaba tunniressurssi kasutatakse kooli õppekava eesmärkide saavutamiseks ja õpilaste arengu toetamiseks, eelkõige:

1. üldpädevuste kujundamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks;
2. õppeainete lõimingu ja aineülestest õppetegevuste korraldamiseks;
3. õpilaste individuaalsete õpi- ja arenguvajaduste toetamiseks;
4. õpitulemuste saavutamist toetavaks juhendatud õppeks.

Juhendatud õpe võib toimuda muu hulgas individuaaltunni, konsultatsiooni, e-õppe, õppekäigu või muu õpitulemuste saavutamist toetava õppetegevusena.

Õppeaine / klass	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Mulgi kultuurilugu		1			1			1	
Informaatika		1	1	1		1	1		
Ettevõtlusõpe						1			
KiVa	1								
Rahatarkus			1		1				
Seiklus ja siseturvalisus				1			1		

Eesti keel									1
Kokku	1	2	2	2	2	2	2	1	1

4.4. Valikainete ja võõrkeelte valik

Põhikoolis pakutavad valikained määratakse kooli õppekavas, arvestades kooli eripära, õppe- ja kasvatusesmärke, õpilaste arenguvajadusi ning kooli võimalusi. Valikainete õpetamiseks kasutatakse vaba tunniressurssi, arvestades õpilasele õigusaktidega kehtestatud suurimat lubatud nädalakoormust.

Abja Gümnaasiumis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt. A-võõrkeele õpe algab 3. klassis.

B-võõrkeelena õpetatakse rootsi või vene keelt. B-võõrkeele õpe algab 5. klassis. B-võõrkeele õpperühma avamisel arvestatakse õpilaste valikuid, soovijate arvu ja kooli võimalusi.

4.5. Põhikooli lihtsustatud õppe tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Tunnijaotusplaani koostamise aluseks on põhikooli lihtsustatud õppe õppekavas esitatud kohustuslike õppetundide arv kooliastmete kaupa:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel (inglise keel)					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	3	4	4	4
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1

Ajalugu						1	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained			2	2	2	2	2	2	2
Nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Abja Gümnaasiumis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt, mille õppimist alustatakse 5. klassist.

Loodusõpetust õpitakse lõimitud õppeainena, milles on ühendatud loodusõpetus, geograafia, füüsika ja keemia alused.

Tööõpetus sisaldab kahte valdkonda: tööõpetus (1.–4. kl) ja tehnoloogia (5.–9. kl).

5. ÕPPEKORRALDUS GÜMNAASIUMIS

5.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted

Abja Gümnaasiumis toimub õpe kursustena. Õpilase õppekoormus gümnaasiumi jooksul on vähemalt 96 kursust.

Gümnaasiumi õppekoormus koosneb:

1. riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslikest kursustest;
2. kooli õppekavas määratud kursustest;
3. õppesuuna kursustest.

Kursused jaotatakse kolme õppeaasta vahel viisil, mis toetab õppekava eesmärkide saavutamist ning võimaldab jaotada õpilase õppekoormuse võimalikult ühtlaselt.

Abja Gümnaasiumis on kaks õppesuunda:

1. meedia-majanduse õppesuund (MM);
2. sisekaitse õppesuund (SI).

Õpilane valib õppesuuna gümnaasiumisse õppima asumisel. Õppesuuna valimise ja muutmise tingimused sätestatakse kooli õppekorralduses.

Õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamiseks ja koostamiseks ettenähtud õpe arvestatakse õpilase õppekoormuse hulka vastavalt tunnijaotusplaanile.

Kursuse arvestuslik maht on 35 õppetundi. 12. klassis võib kursuse kontaktundide arv olla õppekorraldusest tulenevalt väiksem; ülejäänud kursuse maht täidetakse muu juhendatud õppega.

5.2. Tunnijaotusplaan gümnaasiumis

Aine	10. klass	11. klass	12. klass	Kokku
Eesti keel	3	3	3	9
Kirjandus	2	2	2	6
A-võõrkeel (inglise keel)	3	3	3	9
B-võõrkeel (vene või rootsi keel)	2	2	1	5
Matemaatika	5	5	4	14
Bioloogia		2	2	4
Geograafia	2	1		3
Keemia	2	1		3
Füüsika	2	2	1	5
Inimeseõpetus	1			1
Ajalugu	1	3	2	6
Ühiskonnaõpetus			2	2
Kehaline kasvatus	2	2	1	5
Kunst	1		1	2
Muusika	1	1	1	3
Ühised kokku	22	22	23	77

Kooli pakutavad kursused vastavalt õppesuunale:

Aine	Meedia- ja majandussuund	Sisekaitse suund	Klass
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	1	1	11. klass
Mulgi kultuurilugu ja kogukonnapraktika	1	1	10. klass
Ajakirjanduse alused	1		10. klass
Praktiline meedia	1		12. klass
Fotograafia	1		12. klass
Riigikaitse	2	2	10. klass
Majandusõpe Ettevõtlusõpe Rahvusvaheline projektijuhtimine Rahatarkus	2 1 1 1		10.-12. klass
Koolimeedia	1		12. klass
Audiovisuaalse loo jutustamine	1		11. klass
Politsei- ja piirivalve		5	10.-12. klass
Päästeõpe		5	10.-12. klass
Uurimistöö alused	1	1	10. klass

Üldkehaline ettevalmistus		2	10.-12. klass
Praktiline kõnekunst	1	1	11. klass
Küberkaitse	1	1	12. klass
Drooniõpe	1	1	10. klass
Matemaatika riigieksam	2	2	12. klass
Matemaatika AB	1	1	10. klass
Eesti keele riigieksam	1	1	12. klass
KOKKU	22	24	

5.3. Õppesuundade kirjeldused

Meedia-majanduse õppesuund

Meedia-majanduse õppesuund on mõeldud õpilasele, kes tunneb huvi meedia, ettevõtluse, majanduse ja kommunikatsiooni vastu ning soovib arendada loovust, ettevõtlikkust, kriitilist mõtlemist ja praktilisi oskusi.

Õppesuuna eesmärk on anda õpilasele teadmised ja oskused, mis võimaldavad mõista meedia ja majanduse toimimise põhimõtteid, hinnata kriitiliselt meediasisu ja majanduslikku teavet ning rakendada omandatud teadmisi praktilises tegevuses.

Meediaõppes käsitletakse muu hulgas ajakirjanduse aluseid, meediasisu loomist ja analüüsimist, audiovisuaalset jutustamist ning praktilist meediat. Õpilane saab võimaluse kavandada ja luua erinevaid meediateoseid ning arendada oma väljendus-, koostöö- ja analüüsioskust.

Majandus- ja ettevõtlusõppes käsitletakse majanduse ja ettevõtluse aluseid, rahatarkust ning ettevõtliku mõtteviisi kujundamist. Õpilane õpib märkama võimalusi, kavandama ja ellu viima ideid ning tegema põhjendatud majanduslikke otsuseid.

Õppesuuna läbinu:

1. mõistab meedia ja majanduse toimimise põhimõtteid;
2. oskab hinnata kriitiliselt meediasisu ja teabeallikaid;
3. oskab luua ja esitada erinevat meediasisu;
4. rakendab majandus- ja finantsteadmisi igapäevaelus;
5. oskab kavandada ja ellu viia ideid ning teha koostööd;
6. on saanud teadmisi ja praktilisi kogemusi, mis toetavad edasisi haridus- ja karjäärivalikuid.

Sisekaitse õppesuund

Sisekaitse õppesuund on mõeldud õpilasele, kes tunneb huvi sisejulgeoleku, politsei-, piirivalve- ja päästevaldkonna ning turvalise ühiskonna kujundamise vastu.

Sisekaitse õppesuuna eesmärk on anda õpilasele teadmised ja praktilised oskused sisejulgeoleku valdkonnast, tutvustada politsei-, piirivalve- ja päästetööd ning toetada teadlike haridus- ja karjäärivalikute tegemist.

Õppesuuna õpe ühendab teoreetilise ja praktilise õppe. Õppetöösse kaasatakse võimaluse korral sisejulgeoleku valdkonna spetsialiste ja koostööpartnereid.

Õppesuuna kaudu arendatakse õpilaste õigusteadlikkust, vastutustunnet, koostööoskust, füüsilist võimekust, probleemilahendusoskust ning valmisolekut tegutseda erinevates olukordades turvaliselt ja vastutustundlikult.

Õppesuuna läbinu:

1. tunneb Eesti sisejulgeoleku valdkonna ülesehitust ja põhimõtteid;
2. omab ülevaadet politsei-, piirivalve- ja päästevaldkonna ülesannetest;
3. oskab tegutseda õpitud oskuste piires erinevates turvalisusega seotud olukordades;
4. väärtustab õiguskuulekat ja vastutustundlikku käitumist;
5. mõistab füüsilise ja vaimse valmisoleku tähtsust;
6. on saanud teadmisi ja praktilisi kogemusi, mis toetavad edasiõppimist ja karjäärivalikuid sisejulgeoleku valdkonnas.

Õppesuunapõhine koolieksam

Gümnaasiumi lõpetamiseks on õpilasel vajalik sooritada koolieksam, mis Abja Gümnaasiumis on õppesuunapõhine.

Meedia-majanduse õppesuunaeksam koosneb järgmistest osadest:

- 1) **Kirjalik eksam avatud materjalidega.** Õpilased arutlevad eksamil erinevatel aktuaalsetel teemadel ning põhjendavad oma seisukohti tuginedes etteantud allikatele ja materjalidele.
- 2) **Praktiline meediaprojekt.** Õpilased loovad meediaprojekti, mis võib olla kohalikku kogukonda, traditsioone või inimesi tutvustav dokumentaalfilm,

audiovisuaalne reportaaž või üleriigilises ajakirjanduses (k.a Sakala) avaldatud artikkel.

- 3) Meediaportfoolio esitlemine. Õpilased esitlevad oma meediaportfooliot ja praktilist meediaprojekti. Õpilased selgitavad gümnaasiumis õpingute jooksul valminud praktiliste tööde sisu, analüüsivad meediaprojekti edukust ja vastavad eksamikomisjoni küsimustele.
- 4) Äriplaani koostamine vastavalt juhendile ning selle avalik kaitsmine klassiruumi. Oma valikute analüüsimine ja põhjendamine. Äriplaani peab vastama Abja Gümnaasiumi kirjalike tööde vormistamise juhendile.

Sisekaitse õppesuuna lõpetamiseks on vajalik sooritada

1) 2 eksamit

a) politsei-ja piirivalveõpetuse eksam

b) päästeõppeksam

2) osalemine õppepäevadel

3) kehalised katsed

6. ÕPILASE MITTEFORMAALÕPPES VÕI TEISES HARIDUSASUTUSES LÄBITUD ÕPINGUTE ARVESTAMISE ALUSED

6.1. Üldsätted

(1) Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses läbitud õpingute arvestamise eesmärk on toetada elukestva õppe põhimõtete rakendamist, väärtustada erinevates õpikeskkondades omandatud teadmisi ja oskusi ning võimaldada õpilasele paindlikku ja tema arenguvajadusi arvestavat õpiteed.

(2) Kool võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seadusliku esindaja taotluse alusel arvestada mitteformaalõppes või teises haridusasutuses läbitud õpet kooli õppekava osana, kui õpilane on selle kaudu saavutanud kooli õppekavas või individuaalses õppekavas määratud õpitulemused.

(3) Õpingute arvestamisel lähtutakse eelkõige omandatud teadmiste, oskuste ja pädevuste vastavusest taotletavatele õpitulemustele. Arvesse võetakse õppe sisu, mahtu ja taset ning vajaduse korral õpitulemuste saavutamisest möödunud aega.

(4) Õpitulemuste saavutamist hinnatakse sõltumata sellest, kus, millises vormis või kelle juhendamisel õppimine toimus.

6.2. Õpitulemuste tõendamine ja hindamine

(1) Taotleja esitab õpitulemuste saavutamist tõendavad materjalid. Tõendusmaterjaliks võib olla muu hulgas tunnistus, tõend, õpimapp, juhendaja hinnang, tööde näidised, eneseanalüüs või muu õpitulemuste saavutamist tõendav materjal.

(2) Koolil on õigus küsida täiendavaid tõendusmaterjale või selgitusi, kui esitatud materjalide põhjal ei ole võimalik piisavalt hinnata õpitulemuste saavutatust.

(3) Vajaduse korral võib kool õpitulemuste saavutatuse hindamiseks kasutada vestlust, praktilist ülesannet, teadmiste või oskuste kontrolli või muud sobivat hindamisviisi.

(4) Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses omandatu vastavust kooli õppekavas või individuaalses õppekavas määratud õpitulemustele hindab asjaomase õppeaine õpetaja või vajaduse korral direktori määratud õpetaja või komisjon.

(5) Hindamisse võib vajaduse korral kaasata õppe läbiviija, juhendaja või muu asjakohase isiku, kellelt küsitakse täpsustavat teavet õppe sisu, mahu, taseme ja saavutatud õpitulemuste kohta.

(6) Õpitulemuste hindamisel lähtutakse kooli õppekavas sätestatud hindamise põhimõtetest ning asjaomase õppeaine või kursuse õpitulemustest.

6.3. Arvestamise tingimused

(1) Põhikoolis ja gümnaasiumis arvestatakse õpinguid juhul, kui saavutatud õpitulemused vastavad kooli õppekavas või õpilase individuaalses õppekavas asjaomasel haridustasemel taotletavatele õpitulemustele.

(2) Gümnaasiumiastmes põhikooli tasemel omandatut üldjuhul ei arvestata, välja arvatud juhul, kui tõendatud õpitulemused vastavad sisult ja tasemelt gümnaasiumi õppekavas taotletavatele õpitulemustele.

(3) Õpingute arvestamisest võib keelduda, kui:

1. saavutatud õpitulemused ei vasta kooli õppekavas või individuaalses õppekavas taotletavatele õpitulemustele;
2. esitatud tõendusmaterjalide põhjal ei ole võimalik õpitulemuste saavutamist piisavalt hinnata;
3. varem omandatu ei ole enam asjaomaste õpitulemuste saavutamise seisukohalt ajakohane;
4. samad õpitulemused on õpilase õpingute osana juba arvestatud;
5. õpitu sisu, maht või tase ei vasta arvestamiseks vajalikele nõuetele.

6.4. Taotluse esitamine ja menetlemine

- (1) Õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seaduslik esindaja esitab direktorile või direktori määratud isikule kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluse koos õpitulemuste saavutamist tõendavate materjalidega.
- (2) Taotluse menetlemist koordineerib õppejuht või direktori määratud isik.
- (3) Vajaduse korral nõustatakse õpilast ja tema seaduslikku esindajat enne taotluse esitamist ning menetluse käigus, sealhulgas sobivate tõendusmaterjalide valimisel.
- (4) Taotlusi menetletakse ühtsetel alustel, lähtudes võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja õpilase individuaalse arengu toetamise põhimõtetest.
- (5) Hindamise tulemuse põhjal tehakse põhjendatud otsus õpingute täieliku või osalise arvestamise või arvestamata jätmise kohta.
- (6) Otsus vormistatakse kirjalikult ning sellest teavitatakse õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul tema seaduslikku esindajat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- (7) Kui õpingud arvestatakse osaliselt, märgitakse otsuses, millised õpitulemused on arvestatud ja millised tuleb õpilasel veel saavutada.

6.5. Õpingute arvestamine ja tulemuse dokumenteerimine

- (1) Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses saavutatud õpitulemuste arvestamine dokumenteeritakse kooli õppeinfosüsteemis või muul koolis kehtestatud viisil.
- (2) Kui mitteformaalõppes või teises haridusasutuses saavutatud õpitulemused arvestatakse kooli õppekava osana, kajastatakse tulemus viisil, mis võimaldab tuvastada, millise õppeaine, kursuse või õpitulemuste osana õpe arvestati.
- (3) Arvestatud õpitulemusi ei pea õpilane koolis uuesti tõendama ega läbima, välja arvatud juhul, kui õppekavast või õppe korraldusest tuleneb teisiti.

6.6. Otsuse vaidlustamine

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seaduslikul esindajal on õigus arvestamise kohta tehtud otsus vaidlustada õigusaktides ja koolis kehtestatud korras.

7. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMINE

7.1. Liikluskasvatuse eesmärk ja korraldus

(1) Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid ja vastutustundlikke liiklejaid, kellel on ohutu liiklemise harjumused ning vajalikud teadmised ja oskused enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks erinevates liiklusolukordades.

(2) Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse Abja Gümnaasiumis lõimituna õppeainetesse ning klassijuhatajatöös, õppekäikudel, projektipäevadel ja muus kooli õppe- ja kasvatustegevuses.

(3) Liikluskasvatuse teemade ja tegevuste kavandamisel arvestatakse õpilaste vanust, arengutaset, liiklemiskogemust ning kooli asukohta ja õpilaste igapäevast liikumiskeskkonda.

7.2. I kooliastme liikluskasvatus

I kooliastmes osaleb õpilane liikluses peamiselt jalakäija ning sõidukis ja ühistranspordis kaassõitjana. Õppetöös kujundatakse järk-järgult ohutu ja teistega arvestava liiklemise harjumusi.

Liikluskasvatuse põhiteemad

1. tähelepanelikkus ja teiste liiklejatega arvestamine;
2. liiklusviisakus ja sõbralik suhtlemine;
3. ohutu teeületamine jalakäija ja jalgratturina;
4. enda nähtavaks tegemine, sh helkuri ja erksavärvilise riietuse kasutamine;
5. pimedaja, piiratud nähtavuse, libeduse, lume ja jäitega seotud ohud;
6. turvavöö ja peatoe õige kasutamine esi- ja tagaistmel;
7. nutiseadmete ja kõrvaklappide kasutamisega seotud ohud liiklemisel;
8. jalgratta tehniline korrasolek ja turvavarustus;
9. liiklusreeglid ja olulisemad liiklusmärgid;
10. ohutu liiklemine õppekäikudel ja ekskursioonidel;

11. riskikäitumine tänaval, sh jooksmine, tõuklemine ja ohtlikud teeületamised;
12. grupi mõju, oskus öelda „ei“, julgus märgata ohtu ja vajaduse korral abi kutsuda.

I kooliastme õpilase oskused

Õpilane:

1. põhjendab turvavöö, kiivri, helkuri, peatoe ja teiste ohutusvahendite kasutamise vajalikkust ning kasutab neid õigesti;
2. eristab ohutut ja ohtlikku liikluskäitumist;
3. arvestab liiklemisel kaasliiklejate ning ilmastiku- ja teeoludega;
4. tunneb oma liiklejarollile vastavaid liiklusreegleid ja liiklusmärke ning järgib neid;
5. oskab kirjeldada oma ohutut kooliteed ja märgata sellel võimalikke ohukohti;
6. teab, kuidas ohuolukorras käituda ja kellelt abi saada.

7.3. II kooliastme liikluskasvatus

II kooliastmes osaleb õpilane liikluses enamasti iseseisvalt, eelkõige jalakäija ja jalgratturina ning sõidukis ja ühistranspordis kaassõitjana.

Liikluskasvatuse põhiteemad

1. ohutu liiklemine jalakäija ja jalgratturina;
2. liiklusviisakus ja teiste liiklejatega arvestamine;
3. enda nähtavaks tegemine helkuri, sobiva riietuse, rattatulede ja -helkurite abil;
4. pimedaja, libeduse, lume ja piiratud nähtavusega seotud ohud;
5. turvavöö, kiivri ja muude ohutusvahendite õige kasutamine;
6. nutiseadmete ja kõrvaklappide kasutamisega seotud ohud;
7. jalgratta tehniline korrasolek;
8. liiklusreeglite ja liiklusmärkide kinnistamine;
9. jalgratta, pisimopeedi ja mopeediga liiklemise põhimõtted vastavalt õpilase liiklejarollile;
10. ohutu liiklemine õppekäikudel ja ekskursioonidel;
11. riskikäitumine, grupi mõju, oskus öelda „ei“ ja kodanikujuhus.

II kooliastme õpilase oskused

Õpilane:

1. kasutab õigesti turvavööd, kiivrit, helkurit ja muid vajalikke ohutusvahendeid;
2. jälgib ja analüüsib enda ning kaaslaste liikluskäitumist;
3. eristab ohutut ja ohtlikku liikluskäitumist ning oskab liiklusriske märgata;
4. arvestab liiklemisel kaasliiklejate, ilmastiku- ja teeoludega;
5. tunneb oma liiklejarollile vastavaid liiklusreegleid ja liiklusmärke ning järgib neid;
6. oskab kavandada ohutut liikumisteed ja märgata liiklusohutlikke kohti;
7. oskab ohuolukorras tegutseda viisil, mis suurendab enda ja teiste liiklejate ohutust.

7.4. III kooliastme liikluskasvatus

III kooliastmes osaleb õpilane liikluses iseseisva jalakäija ja jalgratturina ning vastavalt vanusele ja liiklusseaduses sätestatud õigustele ka muu liiklusvahendi juhina. Sõidukis ja ühistranspordis osaleb õpilane peamiselt kaassõitjana.

Liikluskasvatuse põhiteemad

1. iseseisev ja vastutustundlik liiklemine;
2. ohutu liiklemine jalgratta, kergliikuri, rula ja rulluiskudega;
3. liiklusreeglid erinevate liiklejarollide puhul;
4. kaitsevahendite ja nähtavust suurendavate vahendite kasutamine;
5. koolitee ja liiklusohutlike kohtade kaardistamine;
6. pimedaja ning erinevate ilma- ja teeoludega seotud liiklusriskid;
7. liiklusõnnetuste ja teiste ohuolukordade ennetamine;
8. käitumine ohuolukorras, hädaabi kutsumine numbril 112 ja kannatanu abistamise põhimõtted;
9. turvaline käitumine sõidukis ja ühistranspordis;
10. liikluskultuur, liiklusviisakus ja teiste liiklejatega arvestamine;
11. riskikäitumine, kaaslaste mõju ja vastutustundlike valikute tegemine;
12. noorema kooliastme õpilastele eeskujuks olemine.

III kooliastme õpilase oskused

Õpilane:

1. kasutab liiklemisel asjakohaseid turvavahendeid ning põhjendab nende vajalikkust;
2. oskab hinnata enda ja kaaslaste liikluskäitumise ohutust;
3. analüüsib liiklusriske ning arvestab erinevate ilmastiku-, tee- ja nähtavustingimustega;
4. tunneb erinevate liiklejarollidega seotud liiklusreegleid ja liiklusmärke ning järgib neid;
5. oskab kavandada ohutut kooliteed ja muid liikumisteede;
6. oskab märgata liiklusohutikke kohti ja pakkuda nende ohutumaks muutmiseks lahendusi;
7. oskab liiklusõnnetuse või muu ohuolukorra korral kutsuda abi ja tegutseda oma teadmiste ja oskuste piires;
8. mõistab enda käitumise mõju teiste liiklejate ohutusele.

7.5. IV kooliastme liikluskasvatus

IV kooliastmes valmistatakse õpilast ette iseseisvaks ja vastutustundlikuks liiklejaks ning juhiks. Liikluskasvatus keskendub liiklusriskide teadvustamisele, vastutustundlikule otsustamisele ning turvalise liikluskultuuri kujundamisele.

Liikluskasvatuse põhiteemad

1. vastutustundlik liiklemine erinevates liiklejarollides;
2. liiklusreeglid ja liiklusohutuse põhimõtted;
3. liiklusriskide hindamine ja ennetamine;
4. kiiruse, tähelepanu, väsimuse, emotsioonide ja muude tegurite mõju liiklusohutusele;
5. alkoholi, uimastite, ravimite ja muude mõjutegurite mõju liikluses osalemisele;
6. nutiseadmete ja muude kõrvaliste tegevuste mõju liiklusohutusele;
7. ohutu liiklemine pimedal ajal ja keerulistes ilma- ning teeoludes;
8. käitumine liiklusõnnetuse ja muu ohuolukorra korral, sealhulgas abi kutsumine ja kannatanu abistamine;
9. liiklusviisakus, vastutustundlik käitumine ja teiste liiklejate õigustega arvestamine;
10. liikluskultuuri ja liiklusohutuse võrdlemine Eestis ja teistes riikides;
11. noore juhi vastutus ning teistele liiklejatele eeskujuks olemine;
12. liiklusohutust toetav kodanikujulge ja sekkumine ohtlikesse olukordadesse võimaluse korral turvalisel viisil.

IV kooliastme õpilase oskused

Õpilane:

1. rakendab liiklusreegleid ja ohutu liiklemise põhimõtteid erinevates liiklejarollides;
2. hindab liikluses esinevaid riske ja oskab nende vähendamiseks sobivaid lahendusi valida;
3. analüüsib oma liiklemisharjumusi ja nende mõju enda ning teiste ohutusele;
4. oskab hinnata kaasliiklejate käitumisest tulenevaid ohte ning vältida riskantseid olukordi;
5. oskab tegutseda liiklusõnnetuse või muu ohuolukorra korral ning vajaduse korral kutsuda abi;
6. mõistab, kuidas alkoholi, uimastite, ravimite, väsimuse, kiiruse ja kõrvaliste tegevuste mõju võib vähendada liiklusohutust;
7. väärtustab vastutustundlikku liikluskäitumist ning mõistab oma eeskuju mõju teistele liiklejatele;
8. oskab kavandada ohutut liikumist ja hinnata erinevate liikumisviiside mõju liiklusohutusele.

7.6. Liikluskasvatuse kavandamine

Liikluskasvatuse konkreetsed tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis ning vajaduse korral klassi või õppeaine tööplaanis.

Liikluskasvatuse elluviimisel tehakse võimaluse korral koostööd kohaliku omavalitsuse, politsei, päästeasutuste, Transpordiameti, lapsevanemate ja teiste liiklusohutust toetavate partneritega.

8. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

(1) Loovtöö koostamine on põhikooli lõpetamise tingimuseks ning seda tehakse üldjuhul 8. klassis. Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes. Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, peab õpilase individuaalses õppekavas loovtöö koostamise asendama mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks.

(2) Loovtöö lähtub õppekava läbivatest teemadest või lõimib õppeaineid. Õpilane valib õppekava läbivatest teemadest lähtuva või aineõpetajate poolt pakutud teemade hulgast loovtöö konkreetse teema ning teeb kokkuleppe juhendajaga ajakavas märgitud kuupäevaks. Selle kohta täidetakse „Loovtöö avaldus“, millel on kirjas teema, töö eesmärk, juhendaja allkiri.

(3) Loovtöö konkreetne tegevus planeeritakse koos juhendajaga. Loovtöö juhendajaks on Abja Gümnaasiumi õpetaja. Lisaks õpetajale võib loovtööl olla kaasjuhendaja väljastpoolt kooli.

(4) Loovtöö juhendaja roll on suunav:

- a) aidates õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- b) jälgides töö vastavust teemale ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- c) täpsustades rühmatöös liikmete tööpanuse;
- d) nõustades õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks.

(5) Loovtööde koostamist ja vormistamist korraldab loovtöö juhendaja.

(6) Loovtööde koordineerijaks on direktori poolt määratud õpetaja, kelle ülesandeks on koos klassijuhatajaga õpilaste loovtöö koostamise protsessi jälgimine, õpilaste valikute fikseerimine.

(7) Loovtöö vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitamist teistele. Loovtöö kirjaliku osa vormistamisel võetakse aluseks „Loovtööde vormistamise juhend“, mis on kättesaadav kooli kodulehel ning õppeinfosüsteemi Stuudium Tera kaustas.

(8) Loovtöö esitatakse vastavalt ajakavas määratud kuupäevaks digitaalselt.

(9) Loovtöö hindamine arvestab kujundava hindamise põhimõtteid. Selle käigus analüüsib loovtöö juhendaja koos õpilasega tema teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist. Annab tagasisidet õpilase tegevusele ja võimalikele vajakajäämistele, innustab ja suunab õpilast loovtöö koostamisel. Kujundav hindamine märgitakse kirjalikult [loovtöö tegevusplaanis](#).

(10) Loovtöid hindab direktori poolt määratud komisjon. Loovtöö hindamisel annab komisjon hinnangu loovtöö sisule, protsessile, vormistamisele ja esitlemisele loovtöö hindamisjuhendi järgi. Loovtööle antakse hinnanguks „sooritatud“ või „mittesooritatud“. Loovtöö on „sooritatud“, kui loovtöö hindamisjuhendi järgi on loovtöö hinnatud vähemalt 50 punkti vääriliseks.

(11) Loovtöö teema ja hinnang kantakse klassitunnistusele, loovtöö teema põhikooli lõputunnistusele. Parimaid loovtöid märgitakse kiituskirjaga.

(12) Kooli poolt mõjuvaks loetud põhjustel on õpilasel võimalus saada töö esitamiseks ajapikendust. Mitte mõjuvaks loetud põhjustel toimub loovtööde koostamine ja esitlemine täiendava õppetöö ajal.

9. ÕPILASUURIMUSE VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS GÜMNAASIUMIS

- (1) Gümnaasiumiõpilane koostab õpilasuurimuse või praktilise töö vastavalt gümnaasiumi lõpetamisele kehtestatud nõuetele.
- (2) Abja Gümnaasiumis toimub õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamine ja koostamine üldjuhul 11. klassis.
- (3) Õpilasuurimuse või praktilise töö eesmärk on arendada õpilase iseseisva töö, uurimise, probleemilahenduse, analüüsi, eneseväljenduse ja praktilise tegutsemise oskusi ning võimaldada tal rakendada õpingute jooksul omandatud teadmisi ja oskusi.
- (4) Õpilasuurimuse või praktilise töö valiku, ettevalmistamise, juhendamise, vormistamise, esitamise, kaitsmise ja hindamise täpsem kord sätestatakse Abja Gümnaasiumi õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendis.

9.1. Õpilasuurimus ja praktiline töö

- (1) **Õpilasuurimus** on õpilase iseseisvalt ja juhendaja toel koostatud kirjalik uurimuslik töö, milles õpilane püstitab uurimisprobleemi või -küsimuse, kavandab ja viib läbi uurimuse, analüüsib kogutud materjali või andmeid ning esitab põhjendatud järeldused.
- (2) Õpilasuurimus tugineb asjakohastele ja usaldusväärsetele allikatele ning sisaldab õpilase iseseisvat panust. Töö koostamisel järgitakse akadeemilise aususe, korrektse viitamise ja allikakriitika põhimõtteid.
- (3) **Praktiline töö** on õpilase või õpilaste kavandatud ja ellu viidud tegevus, mille tulemusena valmib teos, toode, teenus, sündmus, õppematerjal, tehnoloogiline lahendus, õpilasfirma või muu praktiline väljund.
- (4) Praktilise töö juurde kuulub kirjalik osa, milles õpilane kirjeldab töö eesmärki ja lähtekohti, töö kavandamist ja läbiviimist, tulemust ning analüüsib ja hindab tööprotsessi ja tulemust.

(5) Praktilise töö võimalike liikidena käsitatakse muu hulgas:

1. **loomingulist tööd** - kirjandus- või kunstiteos, film, etendus, kontsert või muu loominguline projekt;
2. **praktilist või tehnoloogilist tööd** - laboratoorne töö, tehnoloogiline lahendus, toode või muu praktiline väljund;
3. **ürituse või projekti korraldamist** - konverents, konkurss, kontsert, näitus, õppekäik või muu sündmus;
4. **õppematerjali või õppevahendi loomist** - õppematerjal, digitaalne õppekeskkond, ülesannete kogumik, õppevahend või muu sarnane väljund;
5. **õpilasfirmat** - toote või teenuse idee väljatöötamine, õpilasfirma loomine ja tegutsemine, tegevuse analüüs ning tulemuste esitamine;
6. muud praktilist tööd, mis vastab praktilisele tööle kehtestatud eesmärkidele ja nõuetele.

(6) Praktilise töö liik ja vorm valitakse vastavalt õpilase huvidele, võimalustele ja töö eesmärgile.

9.2. Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamine ja juhendamine

(1) Õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamine toimub juhendatud õppeprotsessina, mille käigus õpilane kavandab, teostab ja analüüsib oma tööd ning esitab selle vastavalt koolis kehtestatud nõuetele.

(2) Õpilasuurimuse puhul kavandab õpilane uurimuse, sõnastab eesmärgi ja uurimisprobleemi või -küsimuse, valib sobiva uurimismeetodi, kogub ja analüüsib materjali või andmeid ning vormistab tulemused kirjaliku tööna.

(3) Praktilise töö puhul kavandab õpilane töö eesmärgi ja praktilise väljundi, viib töö ellu ning koostab tööprotsessi ja tulemust analüüsiva kirjaliku osa.

(4) Õpilasuurimusel või praktilisel tööl on vähemalt üks juhendaja. Vastutav juhendaja on üldjuhul Abja Gümnaasiumi õpetaja. Vajaduse korral võib kaasata juhendaja või kaasjuhendaja väljastpoolt kooli.

(5) Juhendaja:

1. toetab õpilast teema ja eesmärgi sõnastamisel;

2. nõustab töö kavandamisel ja ajakava koostamisel;
3. suunab sobivate allikate, meetodite ja töövõtete valikut;
4. annab tööprotsessi jooksul tagasisidet;
5. suunab õpilast töö vormistamisel ning akadeemilise aususe nõuete järgimisel;
6. toetab õpilast töö esitamiseks ja kaitsmiseks valmistumisel.

(6) Õpilane vastutab oma töö sisu, tööprotsessi, esitatud andmete ja tulemuste ning akadeemilise aususe nõuete järgimise eest.

(7) Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise üldise ajakava kehtestab direktor igaks õppeaastaks ning see tehakse õpilastele ja juhendajatele teatavaks.

(8) Töö teema ja juhendaja kinnitatakse koolis kehtestatud korras.

(9) Õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendamise täpsem kord sätestatakse [õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendis](#).

9.3. Õpilasuurimuse ja praktilise töö vormistamine

(1) Õpilasuurimus ja praktilise töö kirjalik osa vormistatakse vastavalt Abja Gümnaasiumi [õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamise ja vormistamise juhendile](#).

(2) Juhendis sätestatakse muu hulgas töö struktuuri, vormistamise, viitamise, allikate kasutamise, tabelite ja jooniste esitamise ning digitaalse esitamise nõuded.

9.4. Õpilasuurimuse ja praktilise töö esitamine ja hindamine

(1) Õpilasuurimus või praktiline töö esitatakse kooli kehtestatud viisil ja tähtajaks.

(2) Mõjuval ja dokumenteeritud põhjusel võib õpilasele määrata töö esitamiseks uue tähtaja.

(3) Õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamisel arvestatakse töö sisu ja eesmärkide saavutamist, tööprotsessi, õpilase iseseisvat panust, töö vormistamist ning töö esitlemist ja kaitsmist.

(4) Hindamisel võetakse arvesse koolis kehtestatud hindamiskriteeriume ja õpilasuurimuse või praktilise töö juhendis sätestatud nõudeid.

(5) Õpilasuurimuse või praktilise töö tulemus vormistatakse koolis kehtestatud korras ja kantakse õppeinfosüsteemi ning lõputunnistusele õigusaktidega ette nähtud korras.

(6) Parimate õpilasuurimuste ja praktiliste tööde koostajaid võib tunnustada koolis kehtestatud korras.

10. HINDAMISE KORRALDUS

10.1. Üldsätted

(1) Hindamise korraldus lähtub põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, gümnaasiumi riiklikust õppekavast ja Abja Gümnaasiumi õppekavast.

(2) Hindamine on õppeprotsessi osa, mille käigus kogutakse, analüüsitakse ja tõlgendatakse teavet õpilase teadmiste, oskuste, hoiakute ja arengu kohta ning antakse õpilasele tagasisidet tema edasise arengu toetamiseks.

(3) Hindamise peamine eesmärk on toetada õpilase arengut ja õppimist ning anda õpetajale teavet õppe kavandamiseks ja õpilase individuaalseks toetamiseks.

(4) Hindamisel lähtutakse õppekavas, ainekavas ja vajaduse korral individuaalses õppekavas määratud õpitulemustest ning nende saavutamist kirjeldavatest hindamiskriteeriumidest.

(5) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel selles sätestatud erisusi.

(6) Hindamisel kasutatakse erinevaid meetodeid ja hindamisviise, mis võimaldavad hinnata õpitulemuste saavutamist võimalikult mitmekülgsest. Hindamisel võib kasutada suulisi ja kirjalikke ülesandeid, praktilisi töid, projekte, uurimistöid, esitlusi, õpimappe, enese- ja kaaslasehindamist ning muid asjakohaseid hindamisviise.

10.2. Hindamise eesmärk ja põhimõtted

Hindamise eesmärk on:

1. toetada õpilase arengut ja õppimist;
2. kujundada positiivset ja teadlikku suhtumist õppimisse;
3. toetada õpilase õpimotivatsiooni ja sihikindlust;
4. kujundada õpilase enesehindamise ja enesejuhtimise oskusi;

5. anda õpilasele, tema seaduslikule esindajale ja õpetajale tagasisidet õpitulemuste saavutamise kohta;
6. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
7. toetada õpilase teadlikke haridus- ja karjäärivalikuid;
8. anda alus kokkuvõtivate hinnete ja hinnangute kujundamiseks ning õpilase järgmisse klassi üleviimise ja kooli lõpetamise otsuste tegemiseks.

Hindamisel lähtutakse järgmistele põhimõtetele:

1. õpilase arengu toetamine - hindamine aitab õpilasel mõista oma tugevusi ja arenguvajadusi ning kavandada edasist õppimist;
2. selgus ja läbipaistvus - õpilane teab, mida ja mille alusel hinnatakse;
3. õigluspärasus ja võrdne kohtlemine - õpilasi hinnatakse eelnevalt teatavaks tehtud põhimõtete ja kriteeriumide alusel;
4. mitmekesisus - kasutatakse erinevaid hindamisviise;
5. õpitulemustest lähtumine - hindamine põhineb eelkõige õppekavas määratud õpitulemuste saavutamisel;
6. õpilase kaasamine - võimaluse korral kaasatakse õpilane enese ja kaaslaste hindamisse ning õppe eesmärkide seadmisse.

10.3. Kujundav ehk õppimist toetav hindamine

(1) Kujundav hindamine toimub kogu õppeprotsessi vältel ning keskendub õpilase arengu ja õppimise toetamisele.

(2) Kujundava hindamise käigus antakse õpilasele tagasisidet selle kohta, mis on õnnestunud, milles esineb arenguvajadusi ja kuidas on võimalik õppimist või tulemust parandada.

(3) Tagasiside aluseks võivad olla õpitulemused, hindamiskriteeriumid, õpilase varasemad tulemused ja õppeprotsessis seatud eesmärgid.

(4) Õpilast kaasatakse võimaluse korral õppe eesmärkide seadmisse ning enese- ja kaaslahendamis, et arendada tema oskust oma õppimist ja arengut analüüsida.

(5) Kujundavat hindamist kasutatakse kõigis Abja Gümnaasiumi kooliastmetes ja õppeainetes.

10.4. Kokkuvõttev hindamine põhikoolis

(1) Põhikoolis kasutatakse kokkuvõtval hindamisel eristavat ja mitteeristavat hindamist ning vajaduse korral kirjeldavat tagasisidet.

(2) Eristaval hindamisel kasutatakse viiepallisüsteemi:

- **5 „väga hea“** - õpilane on saavutanud õpitulemused täiel määral ning tema teadmised ja oskused vastavad õpitulemustele väga hästi või ületavad neid;
- **4 „hea“** - õpilane on saavutanud õpitulemused üldiselt hästi, kuid esineb väheseid puudusi;
- **3 „rahuldav“** - õpilane on saavutanud õpitulemused põhiosas, kuid tema teadmistes ja oskustes esineb puudusi;
- **2 „puudulik“** - õpilane ei ole saavutanud õpitulemusi piisaval tasemel ning tema teadmistes ja oskustes esineb olulisi puudusi;
- **1 „nõrk“** - õpilane ei ole saavutanud nõutavaid õpitulemusi.

(3) Mitteeristaval hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA).

(4) AR tähendab, et õpilane on saavutanud õppe aluseks olnud õppekavas seatud õpitulemused nõutud tasemel.

(5) MA tähendab, et õpilane ei ole saavutanud õppekavas seatud õpitulemusi nõutud tasemel.

(6) I ja II kooliastmes võib mitteeristavat hindamist kasutada õppeainetes, milles õppe eesmärkide ja õpitulemuste tõttu on see kooli õppekavas ette nähtud.

(7) Kirjaliku töö punktiarvestuse kasutamisel teavitab õpetaja õpilasi enne töö sooritamist hindamise aluseks olevatest kriteeriumidest. Protsentuaalsed piirid võib kool või õpetaja kehtestada õppeaines või hindamisjuhendis.

(8) Õpitulemuste hindamisel ei lähtuta üksnes töö sooritamise protsendist, vaid eelkõige õppekavas määratud õpitulemuste saavutamisest.

10.5. Hindamise korraldus põhikoolis

- (1) Põhikooli õpilase teadmisi, oskusi ja pädevusi hinnatakse suuliste, kirjalike ja praktiliste tööde, esitluste, õppeülesannete, projektide, õpimappide ning muude asjakohaste tegevuste kaudu.
- (2) Õpitulemusi võib hinnata nii õppeprotsessi jooksul kui ka õppeteema, trimestri või õppeaasta lõpus.
- (3) Trimestri- ja aastahinde kujundamisel arvestatakse vastava õppeperioodi jooksul saavutatud õpitulemusi ning kasutatud hindamisviise.
- (4) Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpus ja aastahinne õppeaasta lõpus.
- (5) Aastahinde kujundamisel arvestatakse kogu õppeaasta vältel saavutatud õpitulemusi. Aastahinne ei pea olema trimestrihinnete aritmeetiline keskmine.
- (6) Kui õpilasel on õppeperioodi lõpus mõni töö sooritamata, tuleb õpitulemuste saavutamiseks kasutada koolis ette nähtud järelvastamise võimalust.

10.5.1. Hindamismärked õppeinfosüsteemis

- (7) Tegemata või esitamata töö tähistatakse õppeinfosüsteemis koolis kokku lepitud märkega koos selgitusega.
- (8) Õpilasele antakse võimalus tegemata töö järel sooritada või esitada koolis kehtestatud korras.
- (9) Koduse töö tegemata jätmist ja kontrolltöö tegemata jätmist käsitatakse hindamisel erinevalt ning vastavad märked peavad olema õpilasele ja tema seaduslikule esindajale arusaadavad.

10.5.2. Hindamise korraldus gümnaasiumis

- (1) Gümnaasiumis toimub kokkuvõttev hindamine kursuste kaupa.
- (2) Kohustuslike ja kooli õppekavas määratud eristavalt hinnatavate kursuste puhul kasutatakse viiepallisüsteemi. Kursustel, mille puhul kasutatakse mitteeristavat hindamist, kasutatakse hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“.
- (3) Kursusehinne kujuneb kursuse jooksul saavutatud õpitulemuste põhjal ning see ei pea olema üksikute hinnete aritmeetiline keskmine.
- (4) Õpilast teavitatakse kursuse alguses kursuse õpitulemustest, hindamise põhimõtetest, hindamiskriteeriumidest ja olulistest hindamistest.
- (5) Kursusehinne pannakse välja kursuse lõpus.
- (6) Kui õpilasele tuleb kursuse lõpus panna „nõrk“, „puudulik“ või „mittearvestatud“ või kui kursusehinne on mõjuval põhjusel välja panemata, on õpilasel võimalus saavutada vajalikud õpitulemused järelevastamise või täiendava õppetöö kaudu.
- (7) Õpilasel, kes on puudunud suure osa kursuse õppetundidest, võib kool nõuda kursuse õpitulemuste saavutamise tõendamiseks täiendavat arvestust või muud hindamisviisi.
- (8) Kooliastmehinnete kujundamise põhimõtted lähtuvad saavutatud õpitulemustest ning õpilase kogu õppeperioodi õppetegevusest.

10.7. Järelevastamine ja järeltööd

- (1) Järelevastamine on tegemata või mõjuval põhjusel sooritamata jäänud õpiülesande sooritamine.
- (2) Järeltöö on õpilase võimalus sooritada uuesti töö, mille tulemus ei vastanud õpitulemustele.
- (3) Järelevastamise või järeltöö sooritamise võimaluse ja tähtaja teatab aineõpetaja õpilasele.
- (4) Üldjuhul on õpilasel järelevastamiseks või järeltööks võimalus kümne koolipäeva jooksul pärast töö või hinde õppeinfosüsteemi kandmist, kui aineõpetaja või õppekorraldus ei sätesta põhjendatult teisiti.

(5) Pikemaajalise puudumise või muu mõjuva põhjuse korral lepitakse järelevastamise aeg õpilase ja õpetaja vahel eraldi kokku.

(6) Järelevastamine ja järeltöö peavad võimaldama õpilasel tõendada vastava õpitulemuse saavutamist.

(7) Kui õpilane kasutab hindamise ajal eelnevalt kokku leppimata kõrvalist abi või rikub akadeemilise aususe nõudeid, hinnatakse sooritust vastavalt kooli hindamise korrale.

(8) Järelevastamise ja järeltööde korraldamist toetavad õpetajate konsultatsioonid.

10.8. Õpilase täiendav õppetöö ja järgmise klassi üleviimine

(1) Põhikooli õpilasele määratakse täiendav õppetöö juhul, kui õppenõukogu hinnangul ei ole õpilane õppeaasta lõpuks saavutanud vajalikul tasemel õpitulemusi ning täiendav õpe on vajalik õpitulemuste saavutamise toetamiseks.

(2) Täiendava õppetöö ajal täidab õpilane õpetaja juhendamisel jõukohaseid õppeülesandeid, mille eesmärk on toetada õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist.

(3) Täiendava õppetöö tulemusi hinnatakse ning neid arvestatakse aastahinde või -hinnangu kujundamisel.

(4) Õpilase järgmise klassi üleviimise või klassikursust kordama jätmise otsustab õppenõukogu õigusaktides sätestatud korras.

(5) Klassikursust kordama jätmine on erandlik meede, mida rakendatakse juhul, kui muud õppimist toetavad meetmed ei ole võimaldanud õpilasel saavutada õppekavas nõutud õpitulemusi.

(6) Klassikursust kordama jätmise otsuse tegemisel arvestatakse õpilase arengut, õpivõimet, tugimeetmete rakendamise võimalusi ja tulemuslikkust ning õpilase ja tema seadusliku esindaja arvamust.

(7) Gümnaasiumis otsustab õppenõukogu õpilase järgmise klassi üleviimise või erandjuhul klassikursuse kordamise vastavalt kehtivatele nõuetele ja kooli õppekorraldusele.

10.9. Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetamise tingimused tulenevad kehtivatest õigusaktidest.
- (2) Põhikooli lõpetamiseks peab õpilane saavutama õppekavas nõutud õpitulemused ja täitma kehtivates õigusaktides sätestatud lõpueksamite, loovtöö ning muud lõpetamisega seotud nõuded.
- (3) Haridusliku erivajadusega õpilase lõpetamisel arvestatakse tema individuaalses õppekavas sätestatud erisusi ning õigusaktides ette nähtud eritingimusi.
- (4) Lihtsustatud õppes põhikooli lõpetamise tingimused ja erisused tulenevad kehtivatest õigusaktidest ning õpilase individuaalsest õppekavast.

10.10. Gümnaasiumi lõpetamine

Gümnaasiumi lõpetamise tingimused tulenevad kehtivatest õigusaktidest ja kooli õppekavast.

Abja Gümnaasiumi lõpetamiseks peab õpilane:

1. olema läbinud kooli õppekavas nõutud õppekoormuse;
2. olema saavutanud nõutavad õpitulemused;
3. täitma riigieksamite ja teiste õigusaktides nõutud lõpueksamite tingimused;
4. sooritama Abja Gümnaasiumi õppesuunapõhise koolieksami;
5. koostama ja kaitsma õpilasuurimuse või praktilise töö.

10.11. Hindamisest teavitamine

- (1) Hindamise tingimused ja põhimõtted avalikustatakse kooli veebilehel kooli õppekava ja vajaduse korral hindamise juhendi osana.
- (2) Õppeaine või kursuse alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks:

1. õppe eesmärgid ja peamised õpitulemused;

2. kasutatavad hindamisviisid;
3. hindamiskriteeriumid;
4. olulisemate hindamistööde ajad;
5. vajaduse korral muu hindamisega seotud teabe.

(3) Hindamisega seotud teave edastatakse õpilastele ja vajaduse korral nende seaduslikele esindajatele õppeinfosüsteemi või muu koolis kokkulepitud viisi kaudu.

(4) Õpilasel on õigus saada teavet tema hinnete ja hinnangute kohta ning teada, milliste õpitulemuste ja hindamiskriteeriumide alusel kokkuvõttev hinne või hinnang kujunes.

(5) Õpilasele ja tema seaduslikule esindajale antakse võimalus saada teavet õpilase õpitulemuste, arengu ja õppimise toetamise kohta.

(6) Käitumise ja hoolsuse kohta antakse põhikooli õpilasele ja tema seaduslikule esindajale tagasisidet arenguveestlusel ning vajaduse korral õppeaasta jooksul ka muul sobival viisil.

10.12. Hinde või hinnangu vaidlustamine

(1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus saada õpetajalt selgitusi pandud hinde või antud hinnangu kohta.

(2) Hinde või hinnangu vaidlustamisel pöördub õpilane esmalt asjaomase õpetaja poole.

(3) Kui küsimus ei leia õpetajaga koostöös lahendust, võib õpilane või tema seaduslik esindaja pöörduda õppejuhi või direktori poole kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(4) Vaidlustus peab olema põhjendatud ning selles kirjeldatakse, millises osas õpilane või tema seaduslik esindaja hindamist vaidlustab.

(5) Hindamise vaidluse lahendamisel vaadatakse üle hindamise aluseks olnud õpitulemused, hindamiskriteeriumid, õpilase sooritus ja hindamise vastavus kooli hindamise korrale.

(6) Direktor teeb vaidlustamise kohta põhjendatud otsuse koolis kehtestatud korras.

10.13. Uussisserändajate õppe ja hindamise korraldus

- (1) Uussisserändajast õpilase õpe korraldatakse vastavalt tema varasemale hariduskogemusele, eesti keele oskusele ja individuaalsetele vajadustele.
- (2) Õpilasele tagatakse vajalik tugi eesti keele õppimisel ja teiste õpitulemuste saavutamisel.
- (3) Õppe ja hindamise erisused määratakse vajaduse korral individuaalses õppekavas või muus kooli poolt koostatud õppekorralduslikus dokumendis.
- (4) Õpilase hindamisel arvestatakse tema individuaalset arengut, õppetööga kohanemist ja õppekavas taotletavate õpitulemuste saavutamist.
- (5) Uussisserändajate õppe ja hindamise korraldamisel lähtutakse kehtivatest õigusaktidest ning kooli kaasava hariduse põhimõtetest.

10.14. Õpilaste tunnustamise kord

(1) Kuld- ja hõbemedaliga tunnustamine

1) Kuldmedaliga tunnustatakse gümnaasiumilõpetajat, kelle kõigi õppeainete kooliastmehinded, koolieksami ja uurimistöö hinded on „5“ („väga hea“).

2) Hõbemedaliga tunnustatakse gümnaasiumilõpetajat, kellel on mitte rohkem kui kaks õppeainet (k.a koolieksam ja uurimistöö) hinnatud hindegaga „4“ („hea“), ülejäänud on hinnatud hindegaga „5“ („väga hea“).

3) Otsuse õpilase kuld- või hõbemedaliga tunnustamise kohta teeb kooli õppenõukogu ja kantakse õppeinfosüsteemi.

(2) Kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustamine

1) Kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustatakse põhikoolilõpetajat, kellel on kõikides põhikooli lõputunnistusele kantavates õppeainetes aasta- ja eksamihinne „5“.

2) Otsuse põhikoolilõpetaja kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustamise kohta teeb õppenõukogu ja kantakse õppeinfosüsteemi.

(3) Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ tunnustamine

1) Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ tunnustatakse:

- 1.-9. klassi õpilast, kellel õppeaasta lõpus on kõigis õppeainetes hinded „5“ või samaväärne sõnaline hinnang;
- 10.-12. klassi õpilast, kellel õppeaasta lõpus on kuni 5 kursusehinnet „4“ ja ülejäänud „5“.

2) Ettepaneku õpilase tunnustamiseks kiituskirjaga teeb klassijuhataja, kooskõlastades selle eelnevalt aineõpetajatega.

3) Otsuse õpilase kiituskirjaga "Väga hea õppimise eest" tunnustamise kohta teeb õppeaasta lõpul õppenõukogu ja kantakse õppeinfosüsteemi.

(4) Kooli tänukirjaga "Hea õppe edukuse eest" tunnustamine

1) Kooli tänukirjaga "Hea õppe edukuse eest" tunnustatakse:

- 1.-9. klassi lõpetajat, kelle õppeaasta hinnangud ja aastahinded on "hea" ja „väga hea“.
- 10.-12. klassi lõpetajat, kelle õppeaasta kursusehinded on „hea“ ja „väga hea“.

2) Ettepaneku õpilase tunnustamiseks tänukirjaga teeb klassijuhataja, kooskõlastades selle eelnevalt aineõpetajatega.

3) Otsuse kooli tänukirjaga "Hea õppe edukuse eest" tunnustamise kohta teeb õppeaasta lõpul õppenõukogu ja kantakse õppeinfosüsteemi.

(5) Ainekiituskirjaga „Väga heade tulemuste eest“ tunnustamine

1) Ainekiituskiri „Väga heade tulemuste eest“ antakse:

- põhikooli lõpetajale, kellel on 3. kooliastmes vastava aine aastahinded olnud „väga head“ ja kes on saavutanud ainealaselt silmapaistvaid tulemusi ja on selle õppeaine raames edukalt osalenud viktoriinidel, konkurssidel, olümpiaadidel;
- gümnaasiumi lõpetajale, kellel on vastava õppeaine kursusehinded „väga head“ ja kes on saavutanud ainealaselt silmapaistvaid tulemusi ja on selle õppeaine raames edukalt osalenud viktoriinidel, konkurssidel, olümpiaadidel.

2) Ainekiituskirjaga väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines võib tunnustada ühes või mitmes õppeaines eriti silma paistnud 1.-12. klassi õpilast, kes on osalenud maakonna ja/või vabariiklikel aineolümpiaadidel, -konkurssidel või -võistlustel, ülejäänud õppeainetes on edasijõudmine vähemalt "rahuldav".

3) Ettepaneku õpilase tunnustamiseks ainekiituskirjaga teeb aineõpetaja.

4) Otsuse õpilase ainekiituskirjaga väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines tunnustamise kohta teeb õppeaasta lõpul õppenõukogu ja kantakse õppeinfosüsteemi.

(6) Õpilase kandmine autahvlile

Õppenõukogu otsusega kantakse kooli autahvlile pildi ja nimega:

- 2.-3. kl õpilased, kelle trimestri kokkuvõtvad hinded on kõik „5”;
- 4.-6. kl õpilased, kelle trimestri kokkuvõtvatest hinnetest üks õppeaine on „4”, ülejäänud „5”;
- 7.-9. kl õpilased, kelle trimestri kokkuvõtvatest hinnetest kaks õppeainet on „4”, ülejäänud „5”;
- gümnaasiumiastmes I /II poolaastal õpilased, kellel on kursusehinded „4“ või „5”.

(7) Õpilase arengu tunnustamine

1) Iga klassi ühte õpilast tunnustatakse suurima arengu eest õppeaasta jooksul kooli tänukirjaga.

2) Õpilase tunnustamise esildise teeb direktorile klassijuhataja, kooskõlastades selle eelnevalt aineõpetajatega.

3) Tunnustused kuulutatakse välja õppeaasta lõpuaktusel.

(8) Tunnustamine direktori käskkirjaga

1) Õpilast kiidetakse direktori käskkirjaga hea ja väga hea õppeedukuse eest trimestri ja õppeaasta kokkuvõttes;

2) Õpilast kiidetakse direktori käskkirjaga I-X koha saavutamisel piirkondlikul aineolümpiaadil;

3) Õpilast kiidetakse direktori käskkirjaga vabariiklikul olümpiaadil osalemise eest.

4) Esildise direktori käskkirjaga kiitmiseks hea ja väga hea õppeedukuse eest trimestri ja õppeaasta kokkuvõttes teeb klassijuhataja.

5) Esildise I-X koha saavutamisel piirkondlikul aineolümpiaadil või vabariiklikul olümpiaadil osalemise eest teeb aineõpeaja või huvi/ringijuht.

6) Tunnustamine direktori käskkirjaga kantakse õppeinfosüsteemi.

(9) Tunnustamine direktori vastuvõtule kutsumisega

1) Direktori vastuvõtt korraldatakse üks kord aastas õppeaasta lõpus.

2) Väljapaistvaid õpilasi ja nende seaduslikke esindajaid tunnustatakse direktori vastuvõtule kutsumisega.

3) Ettepaneku direktori vastuvõtule kutsumiseks teevad klassijuhatajad eelnevalt aineõpetajatega või ringijuhtidega kooskõlastades.

4) Otsuse õpilaste ja nende seaduslike esindajate direktori vastuvõtule kutsumiseks teeb direktor.

(10) Tunnustus „Abja Gümnaasiumi aasta õpilane“

1) Abja Gümnaasiumi aasta õpilase tunnustamise eesmärk on märgata ja tunnustada õpilast, kes on esindanud kooli olümpiaadidel ja/või võistlustel ning on aktiivse tegutsemise ja hea õppeedukusega eeskujuks teistele.

2) Aasta õpilase kandidaadi saab esitada 7.-12. klassi õpilaste seast.

- 3) Aasta õpilase kandidaadi saavad kooli õppenõukogule esitada õpetajad, õpilasesindus, õpilased, hoolekogu ja õpilaste seaduslikud esindajad.
- 4) Aasta õpilase kandidaadiks ei või esitada õpilast, kes on eelneval aastal nimetatud tunnustuse pälvinud.
- 5) Ettepanekud koos kirjaliku põhjendusega tunnustuse andmiseks on oodatud hiljemalt 25. maiks e-posti aadressile kool@abjag.vil.ee märgusõnaga “Abja Gümnaasiumi aasta õpilane”.
- 6) Otsuse tunnustuse andmiseks teeb Abja Gümnaasiumi õppenõukogu anonüümse hääletuse teel.
- 7) Tunnustus “Abja Gümnaasiumi aasta õpilane” kuulutatakse välja õppeaasta lõpuaktusel.
- 8) Kandidaatide puudumisel tunnustust välja ei anta.

11. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

11.1. Üldpõhimõtted

- (1) Hariduslike erivajadustega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest ning eesmärgist tagada igale õpilasele tema vajadustele ja võimetele vastav õpe ja vajalik tugi.
- (2) Haridusliku erivajadusega õpilane õpib üldjuhul tavaklassis. Vajaduse korral ja õigusaktides sätestatud alustel võib õpilase õpe toimuda tõhustatud toe või eritoe rakendamise kaudu, sealhulgas õpi- või eriklassis.
- (3) Õppe korraldamisel arvestatakse õpilase individuaalseid vajadusi, tugevusi, arenguvõimalusi ja õppe eripära. Vajaduse korral tehakse muudatusi õppesisus, õppekoormuses, õppekorralduses, õppekeskkonnas ja hindamises.
- (4) Õpilase toetamisel tehakse koostööd õpilase, tema seadusliku esindaja, õpetajate, tugispetsialistide ja vajaduse korral kooliväliste spetsialistidega.

11.2. HEV õppe koordineerimine

- (1) Direktor määrab koolis haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO).
- (2) HEVKO ülesanne on koordineerida haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd ning korraldada koostööd õpetajate, tugispetsialistide, õpilase ja tema seadusliku esindaja vahel.
- (3) HEVKO:
 1. toetab õpetajaid õpilase haridusliku erivajaduse ja toe vajaduse märkamisel ning väljaselgitamisel;
 2. korraldab koolisest meeskonnatööd õpilase arengu toetamisel;

3. teeb koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega ettepanekuid sobivate tugimeetmete rakendamiseks;
4. osaleb vajaduse korral koolivälises võrgustikutöös;
5. korraldab toe rakendamise ja tulemuslikkuse hindamisega seotud teabe vahendamist;
6. teeb vajaduse korral ettepanekuid täiendavateks uuringuteks või koolivälise nõustamise kasutamiseks.

11.3. Toe rakendamine põhikoolis

(1) Õpilasele rakendatakse esmalt koolisiseseid tugimeetmeid, lähtudes tema vajadustest ja kooli võimalustest.

(2) Üldise toe raames võib rakendada muu hulgas:

1. tugispetsialisti teenust;
2. õpetaja individuaalset juhendamist;
3. õpiabi individuaalselt või rühmas;
4. individuaalse õppekava rakendamist;
5. õppekorralduslikke või õppekeskkonna kohandusi;
6. muid koolis kättesaadavaid õpilase arengut toetavaid meetmeid.

(3) Kui koolis rakendatud tugi ei ole õpilase arengu toetamiseks piisav, korraldatakse õpilasele vajalik täiendav tugi õigusaktides sätestatud korras.

(4) Tõhustatud toe või eritoe rakendamisel lähtutakse õpilase vajadustest, koolivälise nõustamismeeskonna soovitudest ning kehtivatest õigusaktidest.

(5) Õppe korraldamisel võib vajaduse korral teha erisusi õppekoormuses, õppekorralduses, õppekeskkonnas ja õppesisus. Erisuste rakendamisel arvestatakse õpilase vajadusi, spetsialistide soovitusi, õpilase ja tema seadusliku esindaja arvamust ning kooli võimalusi.

11.4. Õpilase arengu ja toe vajaduse dokumenteerimine

(1) Õpilase haridusliku erivajaduse, arengu ja rakendatud tugimeetmete kohta kogutakse ja dokumenteeritakse vajalik teave koolis kehtestatud korras ning õigusaktides sätestatud ulatuses.

(2) Õpilase toetamisel kasutatakse vajaduse korral individuaalse arengu jälgimise kaarti või muud õigusaktides ette nähtud dokumenti.

(3) Dokumenteeritakse muu hulgas:

1. õpilase tugevused ja arenguvajadused;
2. õpetajate tähelepanekud;
3. tugispetsialistide hinnangud ja soovitusel;
4. rakendatud tugimeetmed;
5. meetmete rakendamise tulemused;
6. vajaduse korral koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

(4) Dokumenteerimise ja andmete töötlemise korraldamisel lähtutakse õigusaktidest ning isikuandmete kaitse põhimõtetest.

11.5. Õppenõustamine

(1) Õppenõustamise eesmärk on toetada õpilase arengut, õppimist, heaolu ja koolis toimetulekut ning ennetada probleemide süvenemist.

(2) Õppenõustamise vajaduse võib alata õpilane, tema seaduslik esindaja, klassijuhataja, aineõpetaja, tugispetsialist või muu õpilasega seotud koolitöötaja.

(3) Õppenõustamise raames võib vajaduse korral korraldada õpilase, tema seadusliku esindaja ja koolitöötajate nõustamist ning kavandada täiendavaid tugimeetmeid.

(4) Õppenõustamise vajadus võib tuleneda muu hulgas õpiraskustest, käitumisraskustest, tervisega seotud vajadustest, erilisest andekusest, pikemaajalisest õppetööst eemalviibimisest või muudest asjaoludest, mis mõjutavad õpilase õppimist ja arengut.

(5) Vajaduse korral tehakse koostööd kooliväliste spetsialistide ja asutustega.

11.6. Andeka ja erihuvidega õpilase toetamine

(1) Kooli ülesanne on märgata õpilase andekust ja huvisid ning luua võimalused nende arendamiseks.

(2) Andeka või erihuvidega õpilase toetamisel lähtutakse tema võimetest, huvidest ja arenguvajadustest.

(3) Õpilase toetamiseks võib kasutada muu hulgas:

1. diferentseeritud ja suuremat väljakutset pakkuvaid ülesandeid;
2. individuaalset juhendamist;
3. süvendatud või laiendatud õppetegevust;
4. õppeprogramme ja e-õpet;
5. õppetunnivälisest tegevust ja õpikodasid;
6. aineolümpiaadideks, konkurssideks ja võistlusteks valmistumist;
7. huviringe ja aineringe;
8. koostööd teiste haridusasutuste ja valdkonna spetsialistidega;
9. võimaluse korral osalemist projektides ja muudes arendavates tegevustes.

(4) Gümnaasiumiastmes võib andeka või erihuvidega õpilase toetamiseks kasutada individuaalset juhendamist, paindlikke õppekorralduslikke lahendusi ning õpilase huvidega seotud valikkursusi ja õppetegevusi.

11.7. Individuaalne õppekava

(1) Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava, kui tema õppe ja arengu toetamiseks on vaja teha võrreldes klassi või kooli õppekavaga olulisi individuaalseid muudatusi või kohandusi.

(2) Individuaalse õppekava koostamisel arvestatakse õpilase vajadusi, tugevusi, arengueesmärgi ning õppe korraldamiseks antud soovitusi.

(3) Individuaalses õppekavas võib vajaduse korral sätestada erisused muu hulgas:

1. õppe sisus ja õpitulemustes;

2. õppekoormuses ja õppekorralduses;
3. õppeajas;
4. õppekeskkonnas;
5. õppemeetodites ja tugimeetmetes;
6. hindamise korralduses.

(4) Individuaalse õppekava koostamisel ja rakendamisel teevad koostööd õpetajad, tugispetsialistid, õpilane ja tema seaduslik esindaja ning vajaduse korral koolivälised spetsialistid.

(5) Individuaalset õppekava rakendatakse ja muudetakse vastavalt õpilase arengule ja toe vajadusele.

11.8. Tugimeetmete tulemuslikkuse hindamine

(1) Tugimeetme rakendamise ajal jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut õpilasega töötavad õpetajad ja tugispetsialistid.

(2) Tugimeetme tulemuslikkust hinnatakse kokkulepitud eesmärkide ja õpilase arengu põhjal.

(3) Hindamise tulemusena otsustatakse vajaduse korral:

1. tugimeetme lõpetamine;
2. tugimeetme jätkamine;
3. tugimeetme muutmine või täiendavate meetmete rakendamine;
4. individuaalse õppekava muutmine;
5. täiendavate uuringute või nõustamise vajadus.

(4) Tugimeetmete rakendamise ja nende tulemuslikkuse hindamise tulemused dokumenteeritakse koolis kehtestatud korras.

12. KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDAMINE

(1) Karjääriteenuste eesmärk on toetada õpilase enesetundmist, õpimotivatsiooni, karjääriskujundamise ja otsustamise oskusi ning aidata õpilasel teha teadlikke haridus- ja tööalaseid valikuid.

(2) Karjääriteenuseid korraldatakse kogu kooli õppe- ja kasvatustegevuse osana ning neid käsitletakse eelkõige läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ kaudu.

(3) Karjääriteemad lõimitakse õppeainetesse ning neid käsitletakse klassijuhatajatöös, projektides, õppekäikudel, õppepäevadel, ettevõtmistes ja muudes kooli tegevustes.

(4) Karjääriteenuste korraldamisel arvestatakse õpilase vanust, huve, võimeid, arenguvajadusi ja tulevikuplaane. Haridusliku erivajadusega õpilasele tagatakse vajaduse korral täiendav tugi ja nõustamine.

(5) Õpilastele vahendatakse teavet:

1. edasiõppimisvõimaluste ja erinevate haridusteede kohta;
2. tööturu ja töömaailma kohta;
3. erinevate elukutsete ja tegevusvaldkondade kohta;
4. õpilase võimaluste kohta oma teadmisi ja oskusi praktiliselt rakendada;
5. karjääriotsuste tegemiseks vajalike eneseanalüüsi ja teabeallikate kohta.

(6) Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse muu hulgas:

1. õppetundides ja lõimitud õppetöös;
2. valikkursuste ja õppesuundade kaudu;
3. klassijuhatajatöös ja individuaalses nõustamises;
4. töövarjupäevade, õppekäikude, karjääripäevade ja teiste temaatiliste sündmuste kaudu;
5. koostöös kõrgkoolide, kutseõppeasutuste, ettevõtete, kohaliku omavalitsuse, Töötukassa ja teiste koostööpartneritega;
6. õpilase suunamise kaudu karjäärinõustamisele või muu asjakohase teenuse juurde.

(7) Abja Gümnaasiumis toetavad karjääriskujundamise oskuste arengut muu hulgas ettevõtlusõpe, rahatarkuse käsitlemine, õpilasfirma tegevus, õppesuundadega seotud õppe ning praktilised ja projektipõhised õppetegevused.

(8) Gümnaasiumiastmes toetavad teadlike karjäärivalikute kujunemist meedia-majanduse ja sisekaitse õppesuund, mille kaudu saavad õpilased tutvuda erinevate tegevus- ja kutsevaldkondadega ning rakendada õpitut praktilises tegevuses.

(9) Karjääriteenuste korraldamist koordineerib õppejuht või direktori määratud isik. Karjääriteenuste kvaliteeti ja kättesaadavust hinnatakse osana kooli õppe- ja kasvatustegevuse analüüsist ning vajaduse korral kavandatakse teenuste edasiarendamist.

13. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORRALDUS

13.1. Gümnaasiumi lõpetamise tingimused

(1) Abja Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, gümnaasiumi riiklikus õppekavas ning teistes gümnaasiumi lõpetamist reguleerivates õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Gümnaasiumi lõputunnistus antakse õpilasele, kes on täitnud gümnaasiumi lõpetamise tingimused.

(3) Abja Gümnaasiumi lõpetamiseks peab õpilane:

1. läbima kooli õppekavas ettenähtud õppekoormuse, sealhulgas riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslikud kursused ning kooli õppekavas ettenähtud kursused;
2. saavutama õppeainetes gümnaasiumi lõpetamiseks nõutavad õpitulemused;
3. sooritama eesti keele või õigusaktides sätestatud juhul eesti keele teise keelena riigieksami;
4. sooritama matemaatika riigieksami;
5. sooritama võõrkeele riigieksami, rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksami või täitma võõrkeeleeksami nõude muul õigusaktides lubatud viisil;
6. sooritama Abja Gümnaasiumi õppesuunapõhise koolieksami;
7. koostama ja kaitsma õpilasuurimuse või praktilise töö.

(4) Gümnaasiumi lõpetamise tingimuste täitmist hindab ja lõputunnistuse väljaandmise otsustab õppenõukogu õigusaktides sätestatud korras.

(5) Gümnaasiumi lõpetamisega seotud riigieksamite, koolieksami ning õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus sätestatakse õigusaktides, kooli õppekavas ja asjaomastes kooli juhendites.

13.2. Õppesuunapõhine koolieksam

(1) Abja Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritab õpilane koolieksami, mis on seotud tema valitud õppesuunaga.

(2) Õppesuunapõhise koolieksami eesmärk on võimaldada õpilasel rakendada ja tõendada õppesuuna jooksul omandatud teadmisi, oskusi ja pädevusi.

(3) **Meedia-majanduse õppesuuna** koolieksam hõlmab õppesuuna meedia-, majandus- ja ettevõtlusvaldkonna teadmiste ja oskuste rakendamist ning praktiliste tööde esitlemist ja analüüsimist.

(4) **Sisekaitse õppesuuna** koolieksam hõlmab õppesuuna jooksul omandatud sisejulgeoleku-, politsei-, piirivalve- ja päästevaldkonna teadmiste ja praktiliste oskuste rakendamist.

13.3. Õpilasuurimus või praktiline töö

(1) Gümnaasiumi lõpetamiseks koostab ja kaitseb õpilane õpilasuurimuse või praktilise töö.

(2) Õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamise, juhendamise, koostamise, vormistamise, esitamise, kaitsmise ja hindamise korraldus on sätestatud käesoleva õppekava 9. peatükis ning Abja Gümnaasiumi õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendis.

13.4. Gümnaasiumi lõpetamine medaliga

(1) Gümnaasiumi lõpetamisel võib õpilast tunnustada kuld- või hõbemedaliga.

(2) Kuld- ja hõbemedaliga tunnustamise tingimused ning medaliga tunnustamise otsustamine toimub kehtivates õigusaktides sätestatud korras.

14. ÕPILASTE JA NENDE SEADUSLIKE ESINDAJATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

14.1. Teavitamise põhimõtted

(1) Õpilaste ja nende seaduslike esindajate teavitamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, kooli õppekavast, kodukorrast ning teistest asjakohastest õigusaktidest.

(2) Kool tagab õpilasele ja tema seaduslikule esindajale õppe- ja kasvatustegevust puudutava teabe kättesaadavuse ning võimaluse saada selgitusi ja nõustamist õppetööga seotud küsimustes.

(3) Teavitamisel lähtutakse põhimõttest, et õpilasele ja tema seaduslikule esindajale antav teave on õigeaegne, selge, asjakohane ja arusaadav.

(4) Õppe- ja kasvatustegevusega seotud üldine teave avaldatakse kooli veebilehel ja õppeinfosüsteemis. Õpilast või tema seaduslikku esindajat puudutav individuaalne teave edastatakse õppeinfosüsteemi, vestluse või muu sobiva suhtluskanali kaudu.

14.2. Õppetöö korraldusest teavitamine

(1) Õpilasele tehakse õppeperioodi alguses teatavaks:

1. õppeaine või kursuse peamised teemad ja õpitulemused;
2. vajalikud õppevahendid;
3. hindamise põhimõtted ja kriteeriumid;
4. olulisemad kavandatud õppetegevused ja üritused;
5. muu õppetöö korraldamiseks vajalik teave.

(2) Õppeaine või kursusega seotud teabe edastab aineõpetaja. Klassi ja kooli ühistegevustega seotud teabe edastab üldjuhul klassijuhataja, huvijuht või kooli juhtkond.

(3) Õppetööga seotud operatiivne ja õpilast puudutav individuaalne teave edastatakse üldjuhul kooli õppeinfosüsteemi kaudu.

(4) Kooli õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta saab teavet kooli veebilehelt, õppeinfosüsteemist, klassijuhatajalt, aineõpetajatelt, kooli juhtkonnalt ning õpilaste seaduslike esindajate koosolekutelt.

14.3. Õpilase arengust ja õpitulemustest teavitamine

(1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus saada teavet õpilase õpitulemuste, arengu ja koolis toimetuleku kohta.

(2) Tagasisidet antakse muu hulgas:

1. õppeinfosüsteemi kaudu;
2. aineõpetaja ja klassijuhatajaga peetavatel vestlustel;
3. arenguvestlusel;
4. vajaduse korral tugispetsialistide või kooli juhtkonnaga peetavatel vestlustel.

(3) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja koolis toimetulekut ning annavad õpilasele tema arengut toetavat tagasisidet.

(4) Kui õpilasel tekib raskusi õpitulemuste saavutamisel või koolis toimetulekul, teavitatakse sellest õpilast ja vajaduse korral tema seaduslikku esindajat ning kavandatakse koostöös sobivad toetavad tegevused.

14.4. Õpilase ja seadusliku esindaja nõustamine

(1) Õpilast nõustatakse vastavalt vajadusele õppimise, õppekorralduse, õpitulemuste, õppekoormuse, valikainete ja -kursuste, õppesuuna ning edasise õpitee küsimustes.

(2) Õpilase seaduslikku esindajat nõustatakse vajaduse korral õpilase arengu, õppimise ja koolis toimetuleku toetamisel.

(3) Nõustamisel teevad vastavalt vajadusele koostööd klassijuhataja, aineõpetajad, tugispetsialistid, õppejuht, HEVKO ja teised õpilase toetamisega seotud koolitöötajad.

(4) Kui õpilase toetamiseks on vaja koolivälist nõustamist või teenust, aitab kool õpilasel ja tema seaduslikul esindajal saada teavet sobivate võimaluste kohta.

14.5. Edasiõppimisest ja karjäärivõimalustest teavitamine

- (1) Õpilastele vahendatakse eakohast teavet edasiõppimisvõimaluste, erinevate haridusteede ja töömaailma kohta.
- (2) Põhikooli lõpetajatele ja gümnaasiumiõpilastele pööratakse erilist tähelepanu teadlike haridus- ja karjäärivalikute toetamisele.
- (3) Karjääriõppe, karjääriinfo ja -nõustamise täpsem korraldus on kirjeldatud käesoleva õppekava peatükis „Karjääriteenuste korraldamine“.

15. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

15.1. Õpetajate koostöö põhimõtted

(1) Õpetajate koostöö eesmärk on toetada õpilaste arengut ja õppimist, tagada õppe- ja kasvatusgevuse sidusus ning arendada kooli õppekava ja õppekeskkonda.

(2) Õpetajate koostöö toimub õppenõukogus, ainevaldkondades ja töörühmades, nõupidamistel, sisekoolitustel ning muudes koostöövormides.

(3) Õpetajad teevad koostööd:

1. kooli õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamiseks;
2. õpilaste arengu, õppimise ja heaolu toetamiseks;
3. õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu kavandamiseks;
4. üldpädevuste kujundamiseks ja läbivate teemade käsitlemiseks;
5. ühiste õppetegevuste, projektide, õppekäikude, ainepäevade ja kooliürituste kavandamiseks;
6. hindamise põhimõtete ja heade praktikate ühtlustamiseks;
7. õppematerjalide, õppemeetodite ja kogemuste jagamiseks;
8. kooli õppekava ja ainekavade arendamiseks.

(4) Õpilase individuaalse arengu toetamisel teevad õpetajad vastavalt vajadusele koostööd klassijuhataja, haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO), tugispetsialistide, õppejuhi, õpilase ja tema seadusliku esindajaga.

(5) Haridusliku erivajadusega õpilase toetamisel lähtutakse käesoleva õppekava hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldust ja tugiteenuste rakendamist käsitlevas peatükis sätestatud põhimõtetest.

15.2. Ainevaldkonna ja töörühmade koostöö

(1) Õpetajad teevad ainevaldkondlikku ja ainevaldkondadeülest koostööd ainevaldkondades ning vajaduse korral moodustatud töörühmades.

(2) Ainevaldkonna tegevuse eesmärk on toetada õppe- ja kasvatustegevuse kvaliteeti, õpetajate professionaalset koostööd ning õpilaste arengut toetava õppekeskkonna kujundamist.

(3) Ainevaldkondades ja töörühmades:

1. kavandatakse ja analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevust;
2. analüüsitakse õpitulemusi ja õppeprotsessi;
3. kavandatakse ainevaldkonnasisest ja -ülest lõimingut;
4. kavandatakse üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist;
5. jagatakse õppematerjale, metoodilisi võtteid, kogemusi ja häid praktikaid;
6. kavandatakse ainepäevi, projekte, õppekäike, võistlusi ja muid õppimist toetavaid tegevusi;
7. tehakse ettepanekuid ainevaldkondade kavade, ainekavade ja kooli õppekava arendamiseks;
8. analüüsitakse õppeaasta lõpus oma tegevust ning tehakse ettepanekuid edasisteks tegevusteks ja arengusuundadeks.

(4) Ainevaldkondade koosseis ja töökorraldus määratakse vastavalt kooli vajadustele ja töökorraldusele.

15.3. Õpetaja töö planeerimine

(1) Õpetaja kavandab oma töö lähtudes kooli õppekavast, ainevaldkonna kavast ja ainekavast, kooli õppeaasta eesmärkidest, üldtööplaanist ning õpilaste vajadustest.

(2) Õppetöö kavandamisel lähtub õpetaja taotletavatest õpitulemustest ning valib nende saavutamiseks sobiva õppesisu, õppemeetodid, õppevormid, õppetegevused ja hindamisviisid.

(3) Õppetöö kavandamisel õpetaja:

1. määratleb taotletavad õpitulemused;
2. seostab õpitulemused üldpädevuste ja läbivate teemadega;
3. kavandab ainevaldkonnasisese ja -ülese lõimingu võimalused;
4. määrab õpitulemuste hindamise põhimõtted ja hindamiskriteeriumid;
5. valib õpilaste vajadustele ja õppe eesmärkidele sobivad õppemeetodid, -vahendid ja -tegevused;

6. kavandab vajaduse korral õppe diferentseerimise ja õpilaste individuaalse toetamise.
- (4) Õpetaja arvestab töö kavandamisel konkreetse klassi ja õpilaste varasemaid teadmisi, võimeid, huve, arenguvajadusi ning õppekorralduslikke erisusi.
- (5) Õpetaja kavandab õppetöö trimestri, kursuse või muu asjakohase õppeperioodi kaupa ning teeb õppetöö korraldamiseks vajaliku teabe õpilastele kättesaadavaks kooli õppeinfosüsteemis.
- (6) Õppeperioodi alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks vähemalt:
1. peamised õppeteemad ja taotletavad õpitulemused;
 2. vajalikud õppevahendid;
 3. hindamise põhimõtted ja kriteeriumid;
 4. olulisemad kavandatud õppetegevused ja hindamistööd.
- (7) Õpetaja analüüsib õppeprotsessi ja õpitulemusi ning kasutab analüüsi tulemusi edasise õppetöö kavandamisel.

15.4. Ülekoolilise õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine

- (1) Õpetajad kavandavad koostöös aineülesed õppetegevusi, ülekoolilisi projekte, õppekäike, ainepäevi, teemanädalaid ja muid õppekava rakendamist toetavaid tegevusi.
- (2) Ülekoolilised ja aineülesed tegevused kavandatakse kooli üldtööplaanis.
- (3) Tegevuste kavandamisel lähtutakse kooli õppekavast, arengukavast, õppeaasta eesmärkidest, õpilaste vajadustest ning kooli väärtustest ja eripärast.
- (4) Õppeaasta jooksul jälgitakse kavandatud eesmärkide ja tegevuste elluviimist ning vajaduse korral tehakse tegevustes muudatusi.
- (5) Õppeaasta lõpus analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi ning õppeaastaks seatud eesmärkide saavutamist. Analüüsi tulemusi kasutatakse järgmise õppeaasta eesmärkide ja tegevuste kavandamisel.

15.5. Õppekava arendamise alane koostöö

(1) Kooli õppekava arendamine on järjepidev ja koostöine protsess, milles osalevad õpetajad ning teised õppe- ja kasvatustegevusega seotud koolitöötajad.

(2) Õppekava arendamisel lähtutakse:

1. õppe- ja kasvatustegevuse analüüsist;
2. õpilaste õpitulemustest ja arenguvajadustest;
3. õpetajate, ainevaldkondade ja töörühmade ettepanekutest;
4. õpilaste ja nende seaduslike esindajate tagasisidest;
5. sisehindamise tulemustest;
6. kooli arengukavast ja õppeaasta eesmärkidest;
7. õigusaktide ja riiklike õppekavade muudatustest;
8. kooli vajadustest ja arengusuundadest.

(3) Õpetajad, ainevaldkonnad ja töörühmad teevad vajaduse korral ettepanekuid kooli õppekava, ainevaldkondade kavade ja ainekavade muutmiseks ning täiendamiseks.

(4) Kooli arendustegevuse, sisehindamise ja strateegiliste dokumentide ettevalmistamise toetamiseks tegutseb koolis arendusnõukogu, mille koosseis ja töökorraldus määratakse koolis kehtestatud korras.

(5) Õppekava uuendamise ja täiendamise täpsem korraldus on sätestatud käesoleva õppekava peatükis „**Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord**“.

16. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

16.1. Õppekava uuendamise ja täiendamise põhimõtted

(1) Abja Gümnaasiumi õppekava uuendamine ja täiendamine on järjepidev protsess, mille eesmärk on tagada õppekava vastavus õigusaktidele, kooli arengueesmärkidele ning õppe- ja kasvatustegevuse vajadustele.

(2) Õppekava uuendamise ja täiendamise vajadust hinnatakse muu hulgas:

1. õigusaktide ja riiklike õppekavade muutumisel;
2. kooli arengukava ja arengueesmärkide muutumisel;
3. õppe- ja kasvatustegevuse ning sisehindamise tulemuste põhjal;
4. õppekorralduse või kooli tegevuse muutumisel;
5. õpetajate, ainevaldkondade ja töörühmade ettepanekute põhjal;
6. õpilaste, nende seaduslike esindajate, hoolekogu või teiste kooli koostööpartnerite põhjendatud ettepanekute põhjal.

(3) Õppekava arendamisel lähtutakse kooli väärtustest ja eripärast, õpilaste vajadustest, õppe- ja kasvatustegevuse analüüsist ning kehtivatest õigusaktidest.

16.2. Õppekava muutmise algatamine

(1) Kooli õppekava muutmise või täiendamise ettepaneku võib teha kooli töötaja, õpilane, õpilase seaduslik esindaja, õpilasesindus, hoolekogu või muu asjast huvitatud isik.

(2) Ettepanek esitatakse direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ning selles kirjeldatakse soovitud muudatust ja selle põhjendust.

(3) Kui õppekava muutmise vajadus tuleneb õigusaktide või riiklike õppekavade muutmisest, algatab õppekava muutmise direktor.

(4) Direktor otsustab ettepaneku põhjal õppekava muutmise menetluse algatamise ning määrab muudatuste ettevalmistamise eest vastutava isiku või töörühma.

16.3. Õppekava muudatuste ettevalmistamine

(1) Õppekava muudatuste ettevalmistamisse kaasatakse vastavalt muudatuse sisule õpetajaid, ainevaldkondi, tugispetsialiste, õpilasi, kooli juhtkonda ja teisi asjaomaseid isikuid.

(2) Vajaduse korral moodustab direktor õppekava muudatuste ettevalmistamiseks töörühma.

(3) Muudatuste ettevalmistamisel hinnatakse nende:

1. vastavust kehtivatele õigusaktidele ja riiklikele õppekavadele;
2. kooskõla kooli arengukava, väärtuste ja eesmärkidega;
3. mõju õppekorraldusele, õpilastele ja kooli töötajatele;
4. rakendamiseks vajalikke tingimusi ja ressursse.

(4) Õppekava muudatused vormistatakse õppekava muutmise või täiendamise eelnõuna.

16.4. Arvamuse küsimine

(1) Enne kooli õppekava või selle muudatuste kehtestamist esitab direktor eelnõu arvamuse andmiseks õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.

(2) Esitatud arvamused vaadatakse läbi ning vajaduse korral täiendatakse nende põhjal õppekava eelnõu.

(3) Kui arvamuse andmise käigus ilmneb vajadus eelnõu oluliselt muuta, võib direktor suunata eelnõu täiendavaks ettevalmistamiseks.

(4) Arvamuste arvestamine või arvestamata jätmine ei piira direktori kohustust tagada kehtestatava õppekava vastavus õigusaktidele.

16.5. Õppekava kehtestamine

(1) Abja Gümnaasiumi õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor käskkirjaga pärast õppenõukogu, hoolekogu ja õpilasesinduse arvamuse saamist.

(2) Õppekava muudatuse kehtestamisel määratakse selle jõustumise aeg.

(3) Vajaduse korral võib õppekava muudatusele määrata üleminekuaja või rakendada muudatust eri klassidele või õpilasarühmadele erinevast ajast, kui see on kooskõlas õigusaktidega ja vajalik õppekorralduse sujuvaks muutmiseks.

16.6. Õppekava avalikustamine

(1) Kehtiv Abja Gümnaasiumi õppekava avalikustatakse kooli veebilehel.

(2) Õppekava muudatused viiakse õppekava tervikteksti.

(3) Õppekava juures märgitakse selle kehtestamise ja muudatuste aluseks oleva direktori käskkirja kuupäev ja number ning muudatuste jõustumise aeg.

(4) Kool tagab, et avalikult kättesaadav õppekava on ajakohane ja vastab kehtestatud terviktekstile.

Arutatud kooli hoolekogu 25.08.2026

Arutatud õpilasesinduses 27.08.2026

Arutatud õppenõukogus 28.08.2026